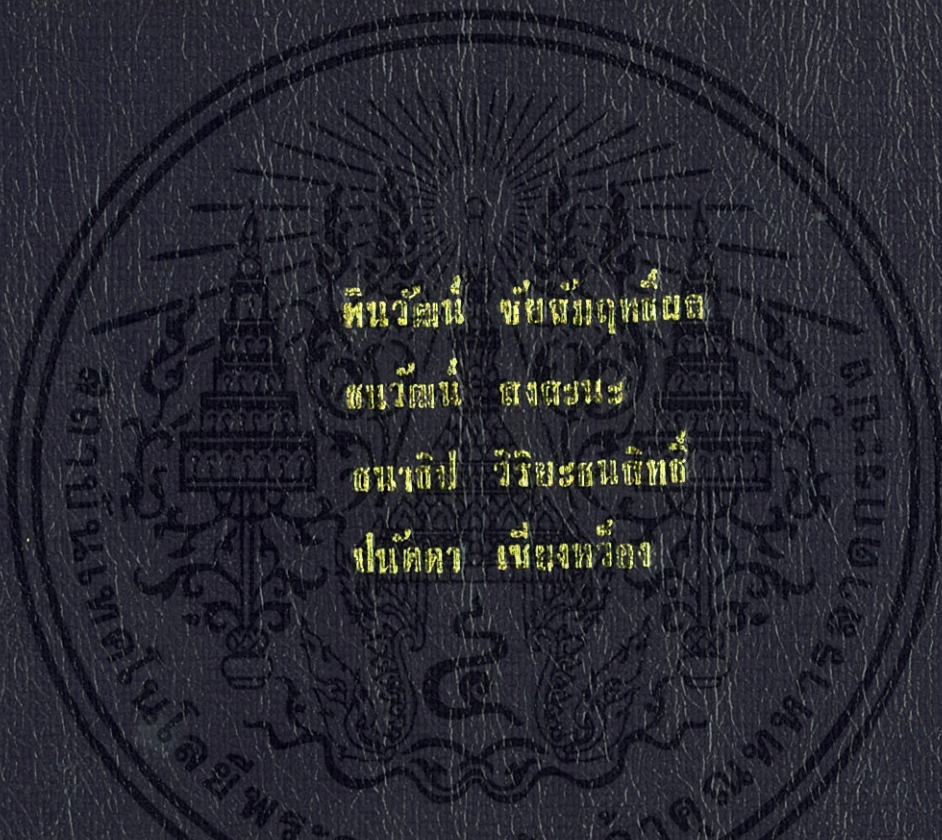

การศึกษานวัตกรรมพัฒนาการควบคุมการชนิดกระแสไฟฟ้า
ด้วยเครื่องชนิดเครื่องจักร

STUDY OF DEVELOPMENTATION AND CONTROL
ELECTRICITY GENERATION BY SETLING ENGINE

พิมพ์ที่ สำนักพิมพ์
สงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี
ปัตตานี

พิมพ์ที่ สำนักพิมพ์สงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี

สงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี

สงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี

สงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี

สงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี

การศึกษาและพัฒนากการควบคุมการผลิตกระแสไฟฟ้า
ด้วยเครื่องยนต์สเตอร์ลิง
STUDY OF DEVELOPMENTATION AND CONTROL
ELECTRICITY GENERATION BY STIRLING ENGINE

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิศวกรรมการวัดคุม
คณะวิศวกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2556

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

STUDY AND DEVELOPMENT CONTROL ELECTRICITY BY STIRLING
ENGINE

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
BACHELOR OF ENGINEERING IN INSTRUMENTATION ENGINEERING
FACULTY OF ENGINEERING
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG
ACADEMIC YEAR 2013

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปริญญาานิพนธ์ปีการศึกษา 2556
คณะวิศวกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองปริญญาานิพนธ์

หัวข้อปริญญาานิพนธ์ การศึกษาและพัฒนาการควบคุมการผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยเครื่องยนต์สเตอร์ลิง
STUDY OF DEVELOPMENTATION AND CONTROL
ELECTRICITY GENERATION BY STIRLING ENGINE

นักศึกษาผู้จัดทำ นายทินวัฒน์ ชัยสัมฤทธิ์ผล รหัสนักศึกษา 53010592
นายธนวัฒน์ สงชนะ รหัสนักศึกษา 53010660
นายธนาธิป วิริยะธนสิทธิ์ รหัสนักศึกษา 53010677
นางสาวบัณฑิตา เชียงหว่อง รหัสนักศึกษา 53010915
ปริญญา วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชา วิศวกรรมการวัดคุม
ปีการศึกษา 2556

อาจารย์ผู้ควบคุมปริญญาานิพนธ์	ลายมือชื่อ
ผศ.สาท คำมูล	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อปริญญานิพนธ์ การศึกษาและพัฒนาการควบคุมการผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยเครื่องยนต์สเตอร์ลิง
STUDY OF DEVELOPMENTATION AND CONTROL
ELECTRICITY GENERATION BY STIRLING ENGINE

นักศึกษาผู้จัดทำ	นายทินวัฒน์ ชัยสัมฤทธิ์ผล รหัสนักศึกษา 53010592
	นายธนวัฒน์ สงชนะ รหัสนักศึกษา 53010660
	นายธนาธิป วิริยะธนสิทธิ์ รหัสนักศึกษา 53010677
	นางสาวปณิตดา เชื้อยหริ่อง รหัสนักศึกษา 53010915
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผศ.สาท คำมูล
ปีการศึกษา	2556

บทคัดย่อ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้นำเสนอเกี่ยวกับการนำพลังงานความร้อนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ จากการสร้างเครื่องยนต์สเตอร์ลิงแบบแอลฟา ที่มีหลักการทำงานของความต่างอุณหภูมิสูง-ต่ำฝั่งด้านร้อนและเย็น ในการขับเคลื่อนของลูกสูบทั้งสองด้านด้านร้อนและด้านเย็น ให้เกิดการทำงานโดยเป็นกระบวนการรับความร้อนเข้ามาแล้วมาได้ผลออกมาเป็นพลังงานกล ซึ่งเห็นว่าพลังงานกลที่ได้มาจากความร้อนนั้นสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่างๆได้ จึงนำไดนาโมมาทำงานร่วมกับเครื่องยนต์สเตอร์ลิงโดยอาศัยผลลัพธ์ทางกลของเครื่องยนต์สเตอร์ลิงไปปั่นไดนาโมให้เกิดผลลัพธ์ทางผลทางไฟฟ้า ซึ่งพบว่าการทดลองวัดแรงบิดความเร็วรอบและแรงดันไฟฟ้าให้ผลลัพธ์ที่น้อยกว่าที่ได้คาดหวังไว้ เพราะเนื่องจากจากเครื่องสเตอร์ลิงแอลฟาทรงตัววี เป็นตัวต้นแบบ เครื่องยนต์สเตอร์ลิงแอลฟาทรงตัววี นี้จะได้ผลลัพธ์และประสิทธิภาพที่ดีต้องมีการพัฒนาตัวเครื่องเป็นลำดับไป

Thesis Title	STUDY AND DEVELOPMENT CONTROL ELECTRICITY BY STIRLING ENGINE	
Authors	Mr. Tinnawat	Chaisamlitpol
	Mr. Tanawat	Songsana
	Mr. Tanatip	Viriyartanasite
	Miss Panadda	Seangwong
Thesis Advisor	Asst. Prof. Sart	Kummool
Year	2013	

ABSTRACT

This thesis presents about delivering thermal energy to good use. From creating an alpha stirling engine. The working principle of different temperatures hot and cold side. Both sides of the piston to drive the hot side and the cold side work by a process of heating and the results of output to mechanical energy. Which suggests that mechanical energy is derived from heat a substance that can be used to benefit. Use output of working with the stirling to spin the dynamo. It get the results of output to the electrical. It was found that the experimental torque speed and voltage, the results were less than expected. Because of alpha Sterling Type V is a prototype. This alpha stirling engine Type V will get the good results and performance. This engine must be developed further.

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เพราะได้รับความสนับสนุนจาก ผศ.สาท คำมูล ที่ได้ให้คำแนะนำ คุณยุทธ สงสະนะ ที่ช่วยให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางการทำเครื่องยนต์สเตอร์ลิงพร้อมช่วยในการปรับปรุงแก้ไขตลอดเวลา ผศ.ดร.สุตาภัทร แคว้นเขาเม็ง อาจารย์ประจำภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ช่วยให้คำชี้แนะเกี่ยวกับการทดลองเครื่องยนต์ ให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับระบบของเครื่องยนต์สเตอร์ลิงมากขึ้น อีกทั้งได้อนุญาตให้ใช้ห้องปฏิบัติการ อุปกรณ์การทำโครงการ และคุณสมบัติพิเศษ กลิ่นหอม ที่ช่วยจัดหาอุปกรณ์การทดลองเครื่องยนต์รวมไปทั้งให้คำแนะนำการทำโครงการตลอดเวลา ผู้จัดทำรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณมาใน ณ ที่นี้

คณะผู้จัดทำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญตาราง.....	VIII
สารบัญภาพ.....	IX
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความสำคัญของปริญญานิพนธ์.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของปริญญานิพนธ์.....	2
1.3 ขอบเขตของปริญญานิพนธ์.....	2
1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน.....	2
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
บทที่ 2 ทฤษฎีและหลักการ.....	4
2.1 เครื่องยนต์สเตอร์ลิง.....	4
2.1.1 ส่วนประกอบสำคัญ.....	4
2.1.1.1 แหล่งความร้อน.....	4
2.1.1.2 เครื่องทำความร้อน.....	5
2.1.1.3 รีเจนเนอเรเตอร์.....	5
2.1.1.4 เครื่องทำความเย็น.....	5
2.1.1.5 ตัวระบายความร้อน.....	6
2.2 รูปแบบของเครื่องยนต์สเตอร์ลิง.....	6
2.2.1 ลักษณะของเครื่องยนต์.....	6
2.3 เครื่องยนต์สเตอร์ลิงประเภทแอลฟา.....	8
2.4 หลักการทำงานของเครื่องยนต์สเตอร์ลิง.....	9
2.4.1 วัฏจักรสเตอร์ลิง.....	10
2.4.2 การทำงานของเครื่องยนต์สเตอร์ลิง.....	11

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.4.3 การหาค่าพารามิเตอร์ของวัฏจักรสเตอร์ลิงในอุดมคติ.....	15
2.5 ประสิทธิภาพความร้อน.....	16
2.4.1 ประสิทธิภาพ Carnot.....	16
2.6 การสูญเสียที่เกิดขึ้นภายในระบบ.....	17
2.6.1 การสูญเสีย Adiabatic.....	17
2.6.2 การสูญเสียฮีสเจอร์ชีส.....	17
2.6.3 การสูญเสียช่องว่าง Appenddx.....	17
2.6.4 แรงดันตกหรือการสูญเสีย Windage.....	17
2.6.5 การสูญเสียรั่วไหล.....	18
2.7 การนำความร้อน.....	18
2.8 การออกแบบเครื่องยนต์สเตอร์ลิง.....	18
2.8.1 วัสดุสำหรับกระบอกสูบ.....	19
2.8.2 ซีล.....	20
2.9 สัดส่วนการอัด.....	20
2.10 พัฒนาการของเครื่องยนต์สเตอร์ลิง.....	21
2.10.1 เครื่องยนต์สเตอร์ลิงในยุคแรก.....	21
2.10.2 เครื่องยนต์สเตอร์ลิงในยุคสอง.....	21
2.10.3 เครื่องยนต์สเตอร์ลิงพลังงานแสงอาทิตย์.....	21
2.11 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	22
2.12 การประยุกต์ใช้เครื่องยนต์สเตอร์ลิง.....	22
2.12.1 การประยุกต์ใช้ในปัจจุบัน.....	22
2.12.2 การประยุกต์ใช้ในอนาคต.....	24
2.13 เครื่องกำเนิดไฟฟ้า.....	24
บทที่ 3 อุปกรณ์และวิธีการทดลอง.....	26
3.1 ส่วนประกอบของเครื่องยนต์.....	26
3.1.1 เสื่อสูบ.....	26
3.1.2 กระบอกสูบรับความร้อน.....	27

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.1.3 ลูกสูบ.....	27
3.1.4 ล้อตุนกำลัง.....	28
3.1.5 ข้อเหวี่ยงและก้านสูบ.....	28
3.1.6 รีเจนเนอเรเตอร์.....	29
3.1.7 ตัวเครื่องสเตอร์ลิง.....	29
3.1.8 ห้องเผาเชื้อเพลิง.....	30
3.2 อุปกรณ์ที่ใช้ในการทดลองหาแรงบิดและกำลังของเครื่องยนต์สเตอร์ลิง.....	31
3.2.1 เครื่องวัดรอบ.....	31
3.2.2 อุปกรณ์วัดแรงบิดด้วยตาชั่งสปริงแบบดิจิตอล.....	32
3.2.3 แหล่งความร้อน.....	33
3.2.4 นาฬิกาจับเวลา.....	33
3.2.5 อุปกรณ์ถ่วงน้ำหนัก.....	33
3.3 วิธีการทดลองหาแรงบิดและกำลังของเครื่องยนต์สเตอร์ลิง.....	34
3.4 อุปกรณ์ที่ใช้ในการทดลองหาแรงดันไฟฟ้าของเครื่องยนต์สเตอร์ลิง.....	35
3.4.1 เครื่องวัดรอบ.....	35
3.4.2 มัลติมิเตอร์.....	35
3.4.3 สายพาน.....	35
3.4.4 ไดนาโม.....	36
3.4.5 เครื่องวัดอุณหภูมิ.....	36
3.4.6 นาฬิกาจับเวลา.....	37
3.5 วิธีการทดลองหาแรงดันไฟฟ้าของเครื่องยนต์สเตอร์ลิง.....	37
บทที่ 4 ผลการทดลองและวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
4.1 ตารางการทดลอง.....	39
4.1.1 ตารางบันทึกผลการหาแรงบิด.....	39
4.1.2 ตารางบันทึกผลของเวลา ความเร็วรอบ อุณหภูมิฝั่งร้อน อุณหภูมิฝั่งเย็น.....	40
4.2 กราฟการทดลอง.....	40
4.2.1 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเร็วรอบกับเวลา.....	40

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.2.2 กราฟแสดงอุณหภูมิฝักร้อนและฝักเย็น เมื่อเทียบกับระยะเวลาในการทดลอง.....	41
4.2.3 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างแรงบิดกับความเร็วรอบ.....	41
4.2.4 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างกำลังกับความเร็วรอบ.....	41
4.2.5 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างแรงดันไฟฟ้ากับความเร็วรอบ.....	42
บทที่ 5 สรุปผล วิเคราะห์ผลการทดลอง และข้อเสนอแนะ.....	43
5.1 วิเคราะห์ผลการทดลอง.....	43
5.2 สรุปผล.....	43
5.3 ปัญหาที่พบเจอ.....	43
5.4 สิ่งที่ต้องปรับปรุง.....	43
5.5 ข้อเสนอแนะ.....	44
บรรณานุกรม.....	45
ภาคผนวก.....	46

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินการ.....	30
4.1.1 ตารางบันทึกผลการทาแรงบิด.....	39
4.1.2 ตารางบันทึกผลของเวลา ความเร็วรอบ อุณหภูมิฝั่งร้อน อุณหภูมิฝั่งเย็นและแรงดันไฟฟ้า.....	40

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
2.2.1 เครื่องยนต์สเตอร์ลิงทั้งสามรูปแบบ.....	8
2.3 เครื่องยนต์สเตอร์ลิงประเภทแอลฟา.....	9
2.4 ส่วนประกอบของเครื่องยนต์สเตอร์ลิง.....	10
2.4.1 รูปแสดงการเปรียบเทียบระหว่างวัฏจักรสเตอร์ลิงกับวัฏจักรคาร์โนท์.....	11
2.4.2 (ก.) ตำแหน่งลูกสูบในกระบวนการ Isothermal Expansion.....	12
2.4.2 (ข.) ตำแหน่งลูกสูบในกระบวนการ Constant Volume Cooling.....	13
2.4.2 (ค.) ตำแหน่งลูกสูบในกระบวนการ Isothermal Compression.....	13
2.4.2 (ง.) ตำแหน่งลูกสูบในกระบวนการ Constant Volume Heating.....	13
2.4.3 กราฟ PV ของวัฏจักรสเตอร์ลิง.....	14
2.8 กราฟแสดงความสัมพันธ์ของ Beale number กับอุณหภูมิด้านร้อน.....	19
2.13.1 เครื่องกำเนิดไฟฟ้ากระแสตรง.....	25
2.13.2 เครื่องกำเนิดไฟฟ้ากระแสสลับ.....	25
3.1 เครื่องยนต์สเตอร์ลิงแบบแอลฟาทรงตัววี.....	26
3.1.1 เสื้อสูบ.....	27
3.1.2 กระจบอกลูกสูบรับความร้อน.....	27
3.1.3 ลูกสูบ.....	28
3.1.4 ล้อตุนกำลัง.....	28
3.1.5 ก้านสูบและข้อเหวี่ยง.....	29
3.1.6 รีเจนเนอเรเตอร์.....	29
3.1.7 ตัวเครื่องเครื่องสเตอร์ลิง.....	30
3.1.8 ห้องเผาเชื้อเพลิง.....	30
3.2.1 เครื่องวัดรอบ.....	32
3.2.2 อุปกรณ์วัดแรงบิดและวิธีการวัดแรงบิด.....	32
3.2.3 แหล่งความร้อน.....	33
3.2.5 อุปกรณ์ถ่วงน้ำหนัก.....	33
3.3.1 ติดตั้งเครื่องกับชุดทดลอง.....	34
3.3.2 ใช้เครื่องวัดความเร็วรอบกับล้อตุนกำลัง.....	34
3.3.3 การทดลองหาแรงบิด.....	35
3.4.1 มัลติมิเตอร์.....	35

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูป (ต่อ)

รูปที่	หน้า
3.4.2 สายพาน.....	36
3.4.3 ไดนาโม.....	36
3.4.4 เครื่องวัดอุณหภูมิ.....	36
3.5.1 เตรียมชุดการทดลองแรงดันไฟฟ้า.....	37
3.5.2 วัดอุณหภูมิ.....	37
3.5.3 วัดความเร็วรอบ.....	38
3.5.4 วัดแรงดันไฟฟ้า.....	38

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปริญญานิพนธ์

ปัจจุบันได้มีการรณรงค์มาใส่ใจกับสภาพสิ่งแวดล้อมกันมากขึ้น มีการจัดโครงการอนุรักษ์ต่างๆ ขึ้นอยู่มากมาย เพื่อให้เห็นประโยชน์ของธรรมชาติว่ามีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์อย่างไร นอกจากนี้แล้วยังสามารถนำพลังงานจากธรรมชาติมาผลิตเป็นพลังงานทดแทนได้อีกด้วย สำหรับเครื่องยนต์สเตอร์ลิง (Stirling Engine) เป็นการนำพลังงานความร้อนมาสร้างเป็นพลังงานกล ซึ่งพลังงานความร้อนจะมาจากแหล่งใดก็ได้ที่มีอุณหภูมิความร้อนเพียงพอที่จะไปขับเคลื่อนลูกสูบให้มีการเคลื่อนที่ จากนั้นแล้วพลังงานกลที่ได้ก็สามารถนำมาผลิตเป็นกระแสไฟฟ้าเพื่อใช้เป็นพลังงานทดแทนจำพวกถ่านหิน ปิโตรเลียมได้

เครื่องยนต์สเตอร์ลิงเป็นเครื่องยนต์ความร้อน (hot engine) ชนิดหนึ่ง ซึ่งทำงานแบบระบบปิดตามกฎของเทอร์โมไดนามิกส์เมื่อได้รับความร้อนจากภายนอก ทำให้แก๊สในระบบมีการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิ และเกิดวัฏจักรการอัดและขยายตัวของแก๊สในระบบ การไหลของแก๊สภายในระบบถูกควบคุมโดยการเปลี่ยนแปลงปริมาตรลูกสูบ ทำให้เกิดการเปลี่ยนรูปจากพลังงานความร้อนไปเป็นพลังงานกล หรือในทางกลับกัน จากหลักการนี้ทำให้เครื่องยนต์สเตอร์ลิงสามารถใช้พลังงานความร้อนจากแหล่งใดก็ได้เพื่อขับเคลื่อนเครื่องยนต์ ตัวอย่างเช่นพลังงานความร้อนจากการรวมแสงอาทิตย์ การเผาขยะต่างๆ ความร้อนที่ถูกทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรม หรือเชื้อเพลิงอื่น ๆ อีกมากมาย เป็นต้น

ช่วงแรกของการปฏิวัติอุตสาหกรรมเกิดปัญหาเครื่องยนต์ไอน้ำ (Steam Engine) เกิดการระเบิดขึ้น เป็นปัญหาใหญ่ที่เกิดขึ้นเสมอ ทำให้มีผู้คนบาดเจ็บและล้มตายเป็นจำนวนมาก เนื่องจากในสมัยนั้น ความรู้ด้านวัสดุศาสตร์ยังไม่พอ ซึ่งจากปัญหานี้ ในปี ค.ศ. 1816 โรเบิร์ต สเตอร์ลิง (Robert Stirling) ได้ประดิษฐ์สิ่งทีเรียกว่า "A New Type of Hot Air Engine with Economier" ซึ่งเครื่องยนต์ชนิดนี้มีความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ และเป็นทางเลือกใหม่แทนเครื่องจักรไอน้ำซึ่งสามารถแก้ปัญหาการระเบิดของเครื่องยนต์ได้ และเครื่องยนต์ประเภทนี้ใช้เชื้อเพลิงน้อย และให้พลังงานมากกว่าเครื่องยนต์ไอน้ำอื่นๆ ในยุคนั้นอีกด้วย และจากนั้นได้มีผู้นำไปพัฒนาต่อ ซึ่งปัญหาที่พบมากที่สุด ในยุคนั้นคือ วัสดุที่นำมาใช้สร้างเครื่องยนต์นั้นเอง เนื่องจากเครื่องยนต์สเตอร์ลิงนั้น ด้านฝั่งร้อนของเครื่องยนต์ (hot end) จะถูกให้ความร้อนไปจนถึงอุณหภูมิเฉลี่ยของเปลวไฟที่เป็นแหล่งพลังงานความร้อนและยังคงรักษาอุณหภูมินั้นไว้ ทำให้วัสดุนั้นไม่สามารถเย็นลงในเวลาาระหว่างการเดินเครื่อง ในช่วงแรกที่ โรเบิร์ต สเตอร์ลิง ได้สร้างเครื่องยนต์เครื่องแรกขึ้นมานั้น วัสดุจะมีเพียงแค เหล็กหล่อ (cast iron) เท่านั้น และเมื่อด้านร้อนของเหล็กหล่อถูกทำให้ร้อนจะเกิดปฏิกิริยากับออกซิเจน (Oxidize) อย่างรวดเร็ว ผลคือ ทำให้เกิดรูโหนบนเหล็กหล่อซึ่งจะทำให้การแลกเปลี่ยนความร้อนลดลง เนื่องจากเกิดการรั่วเป็นสาเหตุทำให้เครื่องยนต์มีประสิทธิภาพต่ำ แต่เครื่องยนต์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สเตอร์ลิงบางส่วนก็ถูกนำไปใช้ในการเดินเครื่องกลเล็กๆ (small machines) ปัม (pump) และหมุนพัดลม (fan) จนกระทั่งในช่วงกลางศตวรรษที่ 19 ได้มีการสร้างเครื่องยนต์ แก๊สโซลีน และเครื่องยนต์ดีเซล และปลายศตวรรษที่ 19 มอเตอร์ไฟฟ้าได้ถูกสร้างขึ้น มีการพัฒนาทั้งเครื่องยนต์สันดาปภายในและมอเตอร์ไฟฟ้าอย่างรวดเร็ว รวมถึงทั้งสองอย่างมีกำลังงานมากกว่าเครื่องจักรไอน้ำและเครื่องยนต์สเตอร์ลิงเมื่อมีขนาดเท่ากัน ทำให้การพัฒนาของเครื่องยนต์สเตอร์ลิงได้หยุดลง

เครื่องยนต์สเตอร์ลิงมีเป็นเครื่องยนต์ที่มีโครงสร้างไม่ซับซ้อน และสามารถผลิตได้ง่ายกว่าเมื่อเทียบกับเครื่องยนต์เผาไหม้ภายในแบบลูกสูบ ในกรณีที่มีการผลิตจำนวนมากจะมีราคาที่ถูกลงสำหรับประเทศที่กำลังพัฒนาสามารถใช้เป็นแหล่งพลังงานต้นทุนต่ำได้และมีความคุ้มค่าในทางเศรษฐศาสตร์ถึงแม้ว่าเครื่องยนต์สเตอร์ลิงจะมีประสิทธิภาพต่ำ หากแต่มีความปลอดภัยสูงและราคาถูก เหตุผลนี้ทำให้เครื่องยนต์สเตอร์ลิง เป็นเครื่องยนต์ในการที่จะนำมาพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพเพื่อเป็นเครื่องยนต์อีกทางเลือกหนึ่งในอนาคต

เนื่องจากการเรียนการสอนในสาขาวิศวกรรมศาสตร์นั้น วิชาเทอร์โมไดนามิกส์เป็นวิชาพื้นฐานวิชาหนึ่งที่ต้องเรียน ซึ่งเนื้อหาส่วนหนึ่งจะเรียนเกี่ยวกับวัฏจักรพื้นฐานทางความร้อนวัฏจักรหนึ่งแต่โดยทั่วไปแล้วส่วนใหญ่จะเรียนกันในทางทฤษฎีเท่านั้น ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถมองเห็นภาพได้และไม่เข้าใจในวัฏจักรสเตอร์ลิงอย่างลึกซึ้ง ทำให้ผู้เรียนขาดความสนใจ ดังนั้นคณะผู้จัดทำจึงได้ทำการศึกษาทั้งทฤษฎีและปฏิบัติทำการสร้างเป็นเครื่องต้นแบบสเตอร์ลิงขึ้นมาเพื่อศึกษาหลักการการทำงานและความสัมพันธ์ของค่าต่างๆที่เกินขึ้นและนำความรู้ที่ได้ไปต่อยอด พัฒนาเครื่องยนต์ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของปริญญานิพนธ์

1. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับหลักการทำงานของเครื่องยนต์สเตอร์ลิง
2. เพื่อทำการทดลองหาความสัมพันธ์ของอุณหภูมิกับการทำงานของเครื่องยนต์สเตอร์ลิง
3. เพื่อทำการทดลองหาความสัมพันธ์การทำงานของเครื่องยนต์สเตอร์ลิงกับแรงดันไฟฟ้า
4. เพื่อเป็นต้นแบบในการพัฒนาต่อไป

1.3 ขอบเขตของปริญญานิพนธ์

1. รู้และเข้าใจหลักการทำงานของเครื่องยนต์สเตอร์ลิง
2. สามารถทดลองหาผลของความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิ การทำงานเครื่องยนต์ และแรงดันไฟฟ้าที่วัดค่าออกมาได้
3. เป็นต้นแบบในการพัฒนา

1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ศึกษาประวัติและวิเคราะห์เครื่องยนต์สเตอร์ลิง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทำการศึกษาและวิเคราะห์เครื่องยนต์สเตอร์ลิง เพื่อให้ทราบถึงหลักการทำงานของ
เครื่องยนต์และเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาพัฒนาเป็นเครื่องต้นแบบ

2. ศึกษาประเภทของเครื่องยนต์สเตอร์ลิง

ทำการศึกษาประเภทของเครื่องยนต์สเตอร์ลิง เพื่อมาวิเคราะห์ว่าควรนำเอาประเภทไหนมา
ทำเป็นเครื่องต้นแบบ

3. ศึกษาส่วนประกอบของเครื่องยนต์สเตอร์ลิง

ทำการศึกษาส่วนประกอบของเครื่องยนต์สเตอร์ลิง เพื่อนำไปทำการผลิตเป็นชิ้นส่วน
เครื่องยนต์สเตอร์ลิงและทำเป็นเครื่องต้นแบบ

4. ศึกษาหลักการทำงานและวัฏจักรของเครื่องยนต์สเตอร์ลิง

ทำการศึกษาหลักการทำงานและวัฏจักรของเครื่องยนต์สเตอร์ลิงจากกฎของเทอร์โม
ไดนามิกส์และหลักการอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

5. ติดตั้งเครื่องมือวัดและทำการทดลองวัดประสิทธิภาพของเครื่องยนต์

ทำการเลือกชนิดของเครื่องมือวัดและเลือกขนาดของเครื่องมือวัดเพื่อวัดค่าต่างๆที่ได้จากการ
ทดลอง

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถอธิบายหลักการทำงานของเครื่องยนต์สเตอร์ลิงได้
2. สามารถวิเคราะห์ผลจากการทดลองหาความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิการทำงานเครื่องยนต์
และแรงดันไฟฟ้าที่วัดค่าออกมาได้
3. สามารถนำไปเป็นต้นแบบในการพัฒนาต่อไปได้

บทที่ 2

ทฤษฎีและหลักการ

2.1 เครื่องยนต์สเตอร์ลิง

เครื่องยนต์สเตอร์ลิงได้ถูกคิดค้นและจดสิทธิบัตรโดย Robert Stirling ในปีคริสตศักราช 1816 เครื่องยนต์ความร้อนที่ทำงานโดยกระบอกสูบขยายตัวและกระบอกสูบบีบตัวของอากาศหรือแก๊ส การไหลของของไหลในอุณหภูมิต่างกันจะเปลี่ยนจากพลังงานความร้อนมาเป็นพลังงานกล ยิ่งกว่านั้นแล้วเป็นเครื่องยนต์ที่ทำงานแบบระบบปิดโดยอาศัยการไหลวนของแก๊สตามหลักการของระบบเทอร์โมไดนามิกส์ การทำงานรีเจนเนอเรทีฟจะช่วยอธิบายเกี่ยวกับแต่ละประเภทของเครื่องยนต์ และการเก็บสะสมความร้อนของตัวรีเจนเนอเรเตอร์ของเครื่องยนต์สเตอร์ลิงแต่ละระบบปิดของพลังงานความร้อน

แก๊สที่ใช้จัดสามารถเป็นได้ทั้ง อากาศ ไฮโดรเจน ฮีเลียม ไนโตรเจน หรือ ไอ ซึ่งยังขึ้นอยู่กับ การออกแบบของเครื่องยนต์ ต้นกำเนิดของความร้อนสามารถมาจากหลายๆแหล่งกำเนิดซึ่งนำมาใช้เป็นพลังงานของเครื่องยนต์ได้ เช่น แหล่งกำเนิดที่มาจากถ่านหินเป็นน้ำมัน และพลังงานแสงอาทิตย์ โดยจะต้องมีการปรับเปลี่ยนแหล่งกำเนิดความร้อนให้เข้ากับตัวเครื่อง

เครื่องยนต์สเตอร์ลิงถูกคิดค้นให้เป็นทางเลือกที่มีความปลอดภัยมากกว่าเครื่องยนต์ไอน้ำ เมื่อเครื่องยนต์ไอน้ำมีคุณภาพไม่ดี และมีการระเบิดบ่อยครั้ง เนื่องจากมีความดันสูงทำให้ไม่สามารถควบคุม ได้เท่าที่ควร และเป็นเทคโนโลยีที่ล้าสมัยแล้ว เครื่องยนต์สเตอร์ลิงเป็นเครื่องยนต์ที่มีประสิทธิภาพสูงและเป็นที่ยอมรับอย่างมาก

2.1.1 ส่วนประกอบสำคัญ

สิ่งสำคัญสำหรับการทำงานแบบระบบปิด การที่จะใช้พลังงานความร้อนขับเคลื่อน นั้นต้องส่งผ่านแหล่งความร้อนไปที่ของไหลมีการทำงานไปยั้งตัวแลกเปลี่ยนความร้อนและตัวระบายความร้อน ระบบการทำงานของเครื่องยนต์สเตอร์ลิงนั้นต้องมีแหล่งจ่ายความร้อนหนึ่งแห่ง มีตัวระบายความร้อนหนึ่งถึงห้าแห่ง ขึ้นอยู่กับประเภทของเครื่องยนต์

2.1.1.1 แหล่งความร้อน

แหล่งความร้อนอาจได้มาจากการเผาไหม้เชื้อเพลิง และการเผาไหม้ของเชื้อเพลิงนี้จะไม่ไปรวมกับสารทำงาน ฉะนั้น จะไม่มีการสัมผัสกับอุปกรณ์ภายในของเครื่องยนต์เลย เครื่องยนต์สเตอร์ลิงสามารถทำงานกับเชื้อเพลิงที่อันตรายต่อเครื่องยนต์ชนิดอื่นได้ เช่น landfill gas ที่ประกอบไปด้วย siloxane แหล่งพลังงานความร้อนที่เหมาะสม ประกอบไปด้วย พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานความร้อนใต้พิภพ พลังงานนิวเคลียร์ พลังงานจากของเสีย และพลังงานชีวมวล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.1.2 เครื่องทำความร้อน

ในเครื่องยนต์ขนาดเล็กจะประกอบไปด้วยกำแพงกันในพื้นที่ฝั่งความร้อน แต่สำหรับเครื่องยนต์ขนาดใหญ่ต้องการพื้นที่หน้าสัมผัสขนาดใหญ่ไว้สำหรับแลกเปลี่ยนความร้อนอย่างไ้พอเพียง โดยทั่วไปแล้ว จะมีครีบบอยู่ภายในและภายนอก หรือท่อรูเล็กๆหลายๆไว้ การออกแบบในส่วนแลกเปลี่ยนความร้อนนี้ คือ ความสมดุลระหว่างการแลกเปลี่ยนความร้อน กับ การสูญเสียการสูบฉีดความหนืด และ low dead space ในการทำงานที่กำลังและมีแรงดันสูง ตัวแลกเปลี่ยนความร้อนนั้นทางด้านฝั่งความร้อนต้องสร้างมาจากอัลลอย เพราะมีความคงทนต่ออุณหภูมิที่สูงและไม่เป็นสนิม

2.1.1.3 รีเจนเนอเรเตอร์

ในเครื่องยนต์สเตอร์ลิง รีเจนเนอเรเตอร์นี้เป็นส่วนแลกเปลี่ยนความร้อนภายใน และเป็นที่ยกเก็บอุณหภูมิความร้อนระหว่างพื้นที่ความร้อนและเย็น หรือเป็นที่ผ่านของของไหลโดยตรงเป็นอย่างแรก มันจะกักเก็บระบบความร้อนที่แลกเปลี่ยนกับอุณหภูมิแวดล้อมเป็นตัวค้นกลางระหว่างการหมุนเวียนของอุณหภูมิสูงสุดกับต่ำสุด จึงทำให้เกิดประสิทธิภาพเชิงความร้อน Carnot ที่ถูกกำหนดด้วยอุณหภูมิสูงสุดและต่ำสุด

ผลกระทบอย่างแรกในเครื่องยนต์สเตอร์ลิงคือการเพิ่มประสิทธิภาพเชิงความร้อน โดยการหมุนเวียนอุณหภูมิความร้อนและอื่นๆที่ผ่านเครื่องยนต์อย่างถาวร ผลกระทบขั้นต่อมาคือ ประสิทธิภาพเชิงความร้อนเพิ่มมากขึ้นทำให้ได้กำลังที่สูงขึ้นจากการแลกเปลี่ยนความร้อน แต่มันมีข้อจำกัดของเครื่อง คือในทางปฏิบัติแล้วการที่กำลังเพิ่มมากขึ้นนั้นอาจหมายถึงการเพิ่มขึ้นของ dead space และการสูญเสียการสูบฉีด ที่เกิดในรีเจนเนอเรเตอร์ที่จะลดประสิทธิภาพจากการฟื้นฟู

สิ่งทำลายของการออกแบบรีเจนเนอเรเตอร์คือการที่จะแลกเปลี่ยนความร้อนให้เพียงพอโดยไม่ต้องมีเกิด dead space หรือ เกิดความต้านทานการไหล ความขัดแย้งของการออกแบบนี้ เป็นหนึ่งในสิ่งที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติที่เป็นข้อกำหนดของเครื่องยนต์สเตอร์ลิง โดยทั่วไปแล้วจะออกแบบให้มีตาข่ายลวดโลหะที่มีความพรุน มีลวดแกนตั้งฉากการไหลของก๊าซ เพื่อที่จะลดการไหลและเพิ่มการถ่ายเทความร้อน

2.1.1.4 เครื่องทำความเย็น

ในเครื่องยนต์ขนาดเล็กจะมีสิ่งนี้เป็นส่วนประกอบพื้นฐานที่มีกำแพงด้านพื้นที่เย็น แต่ในที่มีกำลังขนาดใหญ่จะใช้น้ำเป็นตัวแลกเปลี่ยนความร้อน

2.1.1.5 ตัวระบายความร้อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยทั่วไปจะมีอุณหภูมิเท่ากับอุณหภูมิห้อง ในกรณีที่เป็นพลังงานขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ ตัวนำความร้อนจะแลกเปลี่ยนความร้อนจากพลังงานไปยังอากาศล้อมรอบพลังงานที่ใช้ทางทะเลสามารถใช้อุณหภูมิน้ำล้อมรอบได้ ในกรณีที่มีความร้อนมารวมตัวกันและระบบพลังงานนั้น น้ำที่ใช้นี้เป็นสิ่งที่ถูกนำมาใช้โดยตรงหรือทางอ้อมในการให้ความร้อน หรืออาจจะทำงานที่อุณหภูมิห้องแล้วใช้ตัวระบายความร้อนรักษาไว้ที่อุณหภูมิที่ต่ำกว่าโดยใช้ในโตรเจนหรือน้ำเย็น

2.2 รูปแบบของเครื่องยนต์สเตอร์ลิง

เครื่องยนต์สเตอร์ลิงเป็นเครื่องจักรที่ทำงานตามทฤษฎีวัฏจักรสเตอร์ลิง หรือทฤษฎีที่พัฒนาแล้ว โดยมีสารทำงาน (working fluid) ที่เป็นของไหลที่อัดตัวได้ (compressible fluid) เช่น อากาศ ไฮโดรเจน ฮีเลียม ไนโตรเจน หรือไอน้ำ เครื่องยนต์สเตอร์ลิงนั้นให้ประสิทธิภาพสูง โดยมีมลพิษต่ำเมื่อเทียบกับเครื่องยนต์สันดาปภายใน เครื่องยนต์ในยุคแรกนั้นมีขนาดใหญ่แต่ประสิทธิภาพต่ำ อย่างไรก็ตามในช่วงเวลาที่ผ่านมา ได้มีเครื่องยนต์สเตอร์ลิงจำนวนไม่น้อย ถูกพัฒนาเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ

เครื่องยนต์สเตอร์ลิงเป็นเครื่องยนต์สันดาปภายนอก (external combustion engine) ออกแบบและสร้างได้ง่าย เครื่องยนต์รุ่นใหม่มีประสิทธิภาพสูงกว่าเครื่องยนต์ในยุคแรกมาก และสามารถนำแหล่งความร้อนสูงจากแหล่งใดก็ได้เพื่อเป็นแหล่งพลังงาน ได้แก่ วัสดุที่ติดไฟได้ ขยะจากพืชผลทางการเกษตร แก๊สชีวมวล และพลังงานแสงอาทิตย์ โดยจะต้องมีการปรับเปลี่ยนแหล่งกำเนิดความร้อนให้เข้ากับตัวเครื่อง

เครื่องยนต์สเตอร์ลิงสามารถใช้งานได้หลากหลายรูปแบบและจะเหมาะสมเมื่อ

- 1). ต้องการใช้กับเชื้อเพลิงหลากหลายคุณภาพ
- 2). เครื่องยนต์ต้องการการระบายความร้อนที่ดี
- 3). ต้องการการทำงานที่เงียบ
- 4). ต้องการเครื่องยนต์ที่มีความเร็วรอบต่ำ
- 5). ต้องการเครื่องยนต์มีกำลังงานคงที่
- 6). ต้องการเครื่องยนต์มีการเปลี่ยนแปลงกำลังงานที่ช้า
- 7). เครื่องยนต์ต้องการเวลาอุ่นเครื่องนาน

2.2.1 ลักษณะของเครื่องยนต์

ชิ้นส่วนเครื่องต่างๆ ได้ถูกประกอบรวมกันเพื่อให้เครื่องยนต์สเตอร์ลิงสามารถทำงานได้ตามวัฏจักรสเตอร์ลิง ซึ่งวัฏจักรสเตอร์ลิงประกอบด้วย กระบวนการปริมาตรคงที่ ขณะที่มีการไหลของสารทำงานระหว่างส่วนร้อนเย็น และกระบวนการอุณหภูมิคงที่ ขณะที่มีการรับความร้อนและคายความร้อน ในช่วงที่มีการอัดและขยายตัว กระบวนการอัดและขยายตัวนี้จะเกิดในกระบอกสูบที่มีลูกสูบ

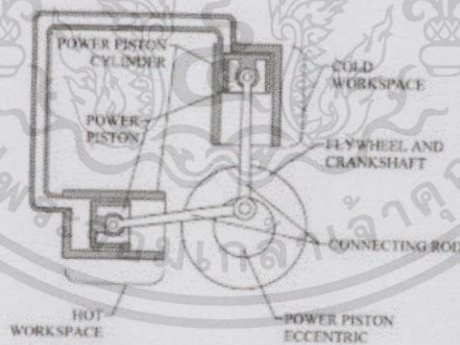
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(power piston) ส่วนลูกสูบตันแก๊ส (displacer) จะผลักดันแก๊สให้เคลื่อนที่ไปและกลับระหว่าง ส่วน ร้อนรีเจเนเรเตอร์ และส่วนเย็นที่ปริมาตรคงที่ดังรูปที่ เมื่อดิสเพลสเซอร์เคลื่อนที่ไปยังส่วนเย็น จะดัน แก๊สจากส่วนเย็นให้ไหลไปยังส่วนร้อนและเป็นเช่นนี้ในทางกลับกัน ลักษณะของเครื่องยนต์ต่างๆ นั้น มีชื่อว่า แอลฟา (alpha) เบต้า (beta) และแกมมา (gamma) ซึ่งเป็นที่นิยมใช้กัน มีวัฏจักรทางเทอร์ โมไดนามิกที่เหมือนกัน แต่มีการออกแบบที่แตกต่างกัน

1). แบบแอลฟา (alpha) ไม่มีดิสเพลสเซอร์ แต่เป็นสองลูกสูบ ซึ่งเรียกว่า ลูกสูบริ้อน และเย็น ลูกสูบเหล่านี้มีการเคลื่อนที่ในลักษณะที่ทำให้มีปริมาตรในระบบคงที่ เมื่อสารทำงานทั้งหมด ถูกดันให้อยู่ในกระบอกสูบเดียว ลูกสูบหนึ่งจะหยุด และอีกลูกหนึ่งจะเคลื่อนที่ขยายหรืออัดสาร ทำงาน งานได้จากการขยายตัวที่ลูกสูบริ้อน

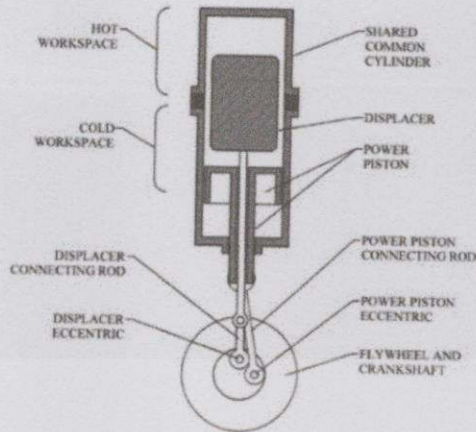
2). แบบเบต้า (beta) มีดิสเพลสเซอร์และลูกสูบกำลังในกระบอกเดียวกัน ดิสเพลสเซอร์ จะดันสารทำงานระหว่างส่วนร้อนและเย็นของกระบอกสูบให้ผ่าน ฮีทเตอร์ รีเจเนเรเตอร์และคูลเลอร์ ลูกสูบเย็นอยู่ในส่วนเย็นของกระบอกสูบ ทำหน้าที่อัดสารทำงานเมื่อสารทำงานอยู่ในส่วนเย็น และ ขยายตัวเมื่อสารทำงานเคลื่อนที่ไปยังส่วนร้อน

3). แบบแกมมา (gamma) มีกระบอกสูบแยกกันสำหรับดิสเพลสเซอร์และลูกสูบกำลัง โดยทั้งสองกระบอกสูบเชื่อมต่อกันและมีหลักการทำงานเช่นเดียวกับเบต้า รูปแบบแกมมาที่มีการ ส่งกำลังจากทั้งสองลูกสูบไปที่เพลลาข้อเหวี่ยงเดียวกัน มีประสิทธิภาพทางกลที่สูงที่สุดในเชิงทฤษฎี อย่างไรก็ตามกระบอกสูบควรออกแบบให้อยู่ในแนวตั้ง เพื่อลดแรงเสียดทาน

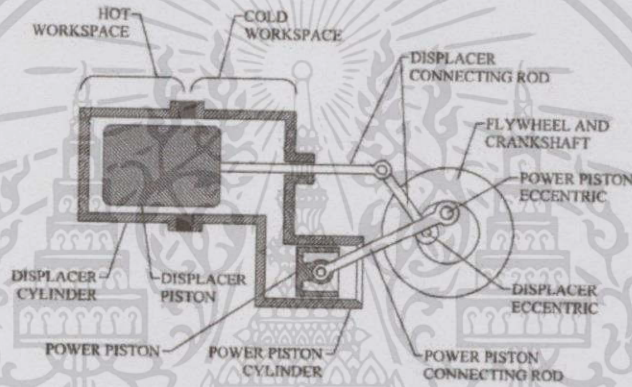

The Alpha-Configuration

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

The Beta Configuration

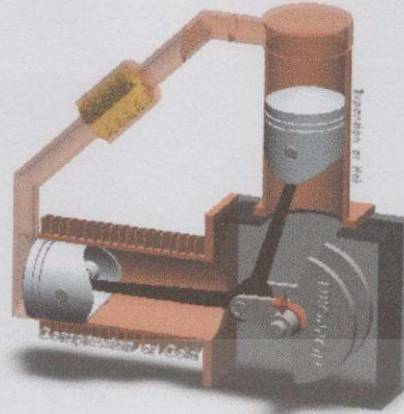

The Gamma-Configuration

รูปที่ 2.2.1 เครื่องยนต์สเตอร์ลิงทั้งสามรูปแบบ

2.3 เครื่องยนต์สเตอร์ลิงประเภทแอลฟา

เครื่องยนต์ประเภทนี้ประกอบไปด้วยกระบอกสูบกำลัง 2 กระบอกสูบ หนึ่งคือฝั่งร้อน อีกหนึ่งคือฝั่งเย็น ที่กระบอกสูบฝั่งร้อนภายในนั้นเป็นที่สำหรับอุณหภูมิสูง ส่วนฝั่งกระบอกสูบเย็นภายในนั้นเป็นที่สำหรับอุณหภูมิต่ำ เครื่องยนต์ประเภทนี้มีอัตรากำลังที่สูง แต่จะมีปัญหาทางด้านเทคนิคในลูกสูบด้านร้อนกับการรั่วเมื่อมีอุณหภูมิสูง ในทางปฏิบัติแล้วลูกสูบนี้อาจจะมีขนาดใหญ่เพื่อป้องกันการรั่วจากทางฝั่งความร้อนที่จะรั่วไปยังพื้นที่อื่น

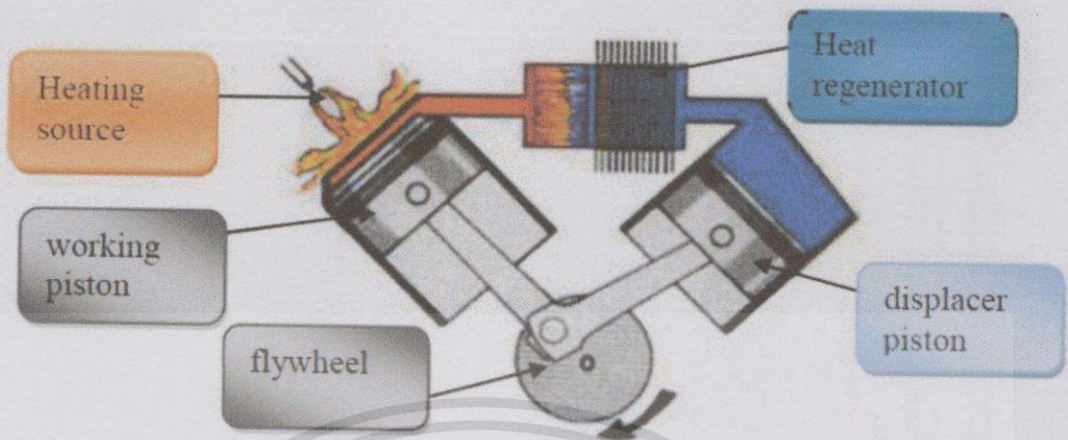

รูปที่ 2.3 เครื่องยนต์สเตอร์ลิงประเภทแอลฟา

2.4 หลักการทำงานของเครื่องยนต์สเตอร์ลิง

เครื่องยนต์สเตอร์ลิง นั้นจะประกอบด้วยกระบอกสูบ ลูกสูบ และ ลูกสูบไล่ ส่วนรีเจนเนอเรเตอร์ และ ล้อตุ้มกำลังเป็นส่วนอิสระอื่น ๆ ของเครื่องยนต์ เมื่อความร้อนส่วนหนึ่งของกระบอกสูบมีอุณหภูมิที่สูงขึ้นโดยแหล่งความร้อนภายนอกอุณหภูมิสูงขึ้น และ ก๊าซเกิดการขยายตัวซึ่งจะเป็นสัดส่วนกับอุณหภูมิของด้านฝั่งความร้อน ปริมาตรรวมจะมีค่าคงที่ และถูกจำกัดด้วยลูกสูบทำให้ก๊าซเกิดการขยายตัวผลักดันให้ลูกสูบลง ดังนั้นปริมาณความดันของก๊าซที่เพิ่มขึ้น ก๊าซจะสูญเสียความดันและอุณหภูมิ เมื่อลูกสูบดันกลับไปทางด้านหลังที่ฝั่งความร้อน และถูกบีบอัดก๊าซโดยแรงโมเมนต์ของล้อตุ้มกำลัง เมื่อมันมาถึงใกล้ถึงขีดจำกัดลูกสูบไล่ยังคงดันให้ก๊าซระบายไปทางด้านความร้อนของกระบอกสูบเพื่อให้ก๊าซถูกบีบอัด และสามารถเตรียมที่จะทำแบบเดิมอีกรอบ ก๊าซขยายตัวและดันให้ลูกสูบลงอีกครั้งซึ่งจะผลิตเป็นพลังงานกลสำหรับการใช้งาน รอบหมุนนี้จะดำเนินต่อไปจนกว่าแหล่งความร้อนภายนอกสามารถใช้ได้

ล้อตุ้มกำลังและรีเจนเนอเรเตอร์มีหน้าที่สำคัญในการทำงานของเครื่องยนต์ ล้อตุ้มกำลังได้ทำการแปลงการเคลื่อนที่เชิงเส้นการทำงานของลูกสูบเป็นการเคลื่อนที่แบบหมุน ซึ่งจะช่วยให้แรงโมเมนต์สำหรับขั้นตอนการหมุน รีเจนเนอเรเตอร์ใช้ความร้อนจากก๊าซในขั้นตอนการขยายตัวและปล่อยความร้อนไปใช้ก๊าซในขั้นตอนการบีบอัด เพื่อให้ประสิทธิภาพเครื่องยนต์มีมาก เครื่องยนต์สเตอร์ลิง และส่วนประกอบจะแสดงในรูปด้านล่าง

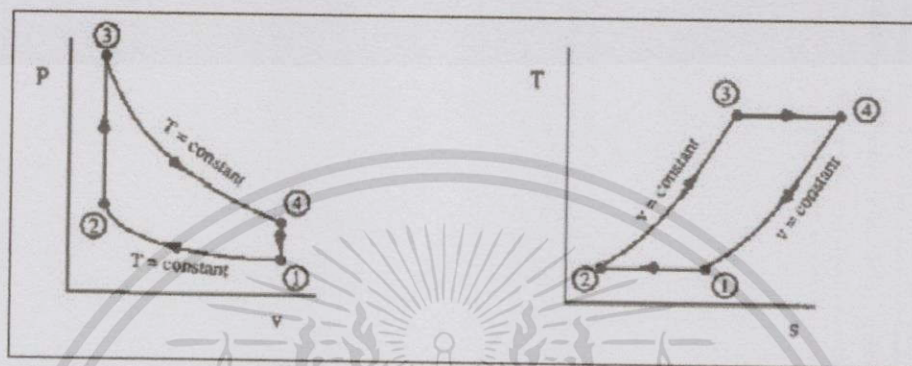
รูปที่ 2.4 ส่วนประกอบของเครื่องยนต์สเตอร์ลิง

2.4.1 วัฏจักรสเตอร์ลิงค์

วัฏจักรสเตอร์ลิงค์ทางอุณหพลศาสตร์มีสิ่งที่น่าสนใจสามข้อคือ ข้อแรก ประสิทธิภาพทางความร้อนของวัฏจักรที่มีรีเจนเนอเรเตอร์แบบอุดมคติ มีค่าเท่ากับวัฏจักรคาร์โนท์ ในขณะที่มีการถ่ายเทสารทำงานผ่านรีเจนเนอเรเตอร์ซึ่งทำหน้าที่เก็บความร้อนชั่วคราว จะดูดซับและคายความร้อนให้แก่สารทำงาน ดังนั้นจะทำให้มีการรับพลังงานจากภายนอกลดลง ซึ่งเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพทางความร้อนดังรูป

ข้อสอง ตามวัฏจักรคาร์โนท์ ถ้าแทนกระบวนการไอเซนโทรปิกสองกระบวนการ (two isentropic processes) ด้วยกระบวนการปริมาตรคงที่สองกระบวนการ (two constant-volume processes) จะเป็นการเพิ่มพื้นที่ V-P ซึ่งทำงานจากวัฏจักรสเตอร์ลิงค์จะเพิ่มขึ้นโดยไม่จำเป็นต้องใช้ความดันสูงและปริมาตรกวาด (swept volume) มากเหมือนกับวัฏจักรคาร์โนท์ จากรูป 2.4.1 แสดงการเปรียบเทียบระหว่างวัฏจักรสเตอร์ลิงค์กับคาร์โนท์ ในช่วง ความดัน ปริมาตร และอุณหภูมิเดียวกัน พื้นที่แรงเงา 2C-2-3 และ 4C-4-1 เป็นพื้นที่ที่เพิ่มขึ้นจากการแทนกระบวนการ ไอเซนโทรปิกสองกระบวนการ (two isentropic processes) ด้วยกระบวนการปริมาตรคงที่สองกระบวนการ (two constant-volume processes) กระบวนการไอเซนโทรปิกของวัฏจักรคาร์โนท์ 1-2C และ 3-4C ถูกขยายออกไปเป็นกระบวนการ 1-2 และ 3-4 ทำให้ได้งานเพิ่มขึ้น

ข้อที่สาม เมื่อทำการเปรียบเทียบกับเครื่องยนต์แบบใช้ลูกสูบทั้งหมด โดยทำงานในขอบเขตอุณหภูมิเท่ากัน อัตราส่วนการอัดเท่ากันมีมวลของสารทำงานในทางอุดมคติเท่ากัน ความดันภายนอก ระบบเท่ากัน และมีกลไกการทำงานที่เหมือนกัน เครื่องยนต์สเตอร์ลิงในทางอุดมคติจะมีประสิทธิภาพสูงทางกลสูงสุด ทั้งสามข้อนี้แสดงให้เห็นว่าในทางทฤษฎีเครื่องยนต์สเตอร์ลิงสามารถเทียบได้กับเครื่องยนต์ความร้อน (heat engine) ทุกประเภท

รูปที่ 2.4.1 รูปแสดงการเปรียบเทียบระหว่างวัฏจักรสเตอร์ลิงกับวัฏจักรคาร์โนท์

2.4.2 การทำงานของเครื่องยนต์สเตอร์ลิง

กระบวนการการอัดตัวแบบอุดมคติที่ 1-2 (สารทำงานถ่ายเทความร้อนที่อุณหภูมิต่ำ ออกนอกระบบ) หลังจากทีดิสเพลสเซอร์ดันสารทำงานเข้าสู่ส่วนเย็น จะอยู่ที่ตำแหน่งศูนย์ตายบน ดังรูป 2.4.1 ซึ่งสารทำงานจะถูกทำให้เย็น ที่สภาวะนี้เป็นสภาวะที่ 1 และมีความดันเป็น p_1 ลูกสูบกำลัง จะเริ่มเคลื่อนที่จากศูนย์ตายล่างไปยังศูนย์ตายบนโดยแรงเฉื่อยจากล้อตุ่นกำลัง (fly wheel) และแรงดูดที่เกิดจากสารทำงานเย็นตัวลง (vacuum) ทำให้สารทำงานถูกอัดจากสภาวะ 1 ไปยัง 2 เข้าใกล้ศูนย์ตายบน โดยที่มีอุณหภูมิคงที่ งานที่ให้แกสารทำงานนี้คือพื้นที่ใต้กราฟของกระบวนการ 1-2

กระบวนการให้ความร้อนที่ปริมาตรคงที่ 2-3 (รีเจนเนอเรเตอร์ถ่ายเทความร้อนให้สารทำงาน) ดิสเพลสเซอร์กำลังเคลื่อนที่จากศูนย์ตายบนไปยังศูนย์ตายล่าง และถ่ายเทสารทำงานจากส่วนเย็นมายังส่วนร้อน โดยที่ลูกสูบกำลังยังอยู่ที่ตำแหน่งศูนย์ตายบน เพื่อรอการเพิ่มความดันจากการขยายตัวของสารทำงาน และดิสเพลสเซอร์จะดันสารทำงานเข้าสู่ส่วนร้อนโดยผ่านรีเจนเนอเรเตอร์ ซึ่งได้เก็บความร้อนไว้ถูกถ่ายเทให้สารทำงาน ทำให้มีอุณหภูมิและความดันสูงขึ้นจาก 2 ไปยัง 3 โดยมีปริมาตรคงที่

กระบวนการขยายตัวแบบอุดมคติที่ 3-4 (ความร้อนจากภายนอกถ่ายเทให้สารทำงาน) หลังจากดิสเพลสเซอร์ได้ดันสารทำงานทั้งหมดไปยังส่วนร้อน และหยุดที่ตำแหน่งศูนย์ตายล่าง เพื่อให้ความดันในระบบเพิ่มถึงจุดสูงสุดเป็น p_4 . ในขณะที่กระบวนการ ที่ 3-4 ยังอยู่ในส่วนร้อน ลูกสูบกำลังเริ่มเคลื่อนที่จากศูนย์ตายบนไปยังศูนย์ตายล่าง จากความดันที่เพิ่มขึ้น และส่งกำลังไปยัง

ล้อตุนกำลัง (fly wheel) ทำให้ได้กำลังงาน ซึ่งกำลังงานจากจังหวะนี้ จะทำให้เกิดการทำงานจนครบวัฏจักร และงานในส่วนนี้หาได้จาก พื้นที่ใต้กราฟ 3-4

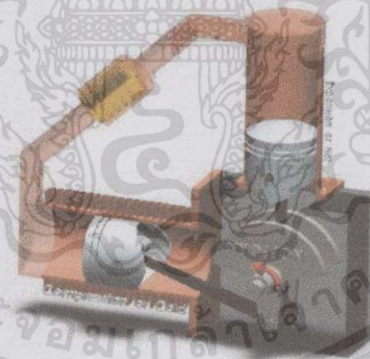
กระบวนการคายความร้อนที่ปริมาตรคงที่ 4-1 (สารทำงานถ่ายเทความร้อนให้รีเจเนอเรเตอร์) หลังจากที่ถูกสูบกำลังเคลื่อนที่ไปยังศูนย์ตายล่าง และส่งไปยังล้อตุนกำลัง (fly wheel) และแรงดูดจากความดันที่ลดลง ในขณะที่ดีสเพลสเซอร์กำลังเคลื่อนที่จากศูนย์ตายล่างไปยังศูนย์ตายบน และถ่ายเทสารทำงานไปสู่ส่วนเย็น โดยผ่านรีเจเนอเรเตอร์ สารทำงานจึงถ่ายเทความร้อนให้รีเจเนอเรเตอร์ ทำให้ความดันลดลงและเกิดแรงดูด ทำให้อุณหภูมิและความดันของสารทำงานลดลงจากสถานะ 4 ไป 1 โดยปริมาตรคงที่

หลักการสำคัญคืออาศัยความแตกต่างของอุณหภูมิที่จะไปเปลี่ยนแปลงความดันของแก๊สที่อยู่ในกระบอกสูบให้มีการเคลื่อนที่ของเพลลา แล้วเกิดเป็นพลังงานกลขึ้น

วัฏจักรในอุดมคติประกอบด้วยสี่กระบวนการทางเทอร์โมไดนามิกส์ที่หมุนวนเป็นวัฏจักรกระทำซ้ำๆ ไปเรื่อยๆ โดยตำแหน่งของลูกสูบแสดงตำแหน่งสิ้นสุดของแต่ละกระบวนการ

1. Isothermal Expansion

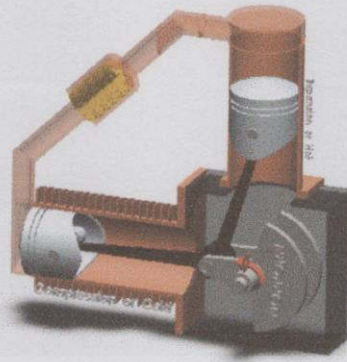
ลูกสูบรับความร้อนที่อุณหภูมิกคงที่จากแหล่งจ่ายภายนอก เกิดการขยายตัวของความร้อนเกิดขึ้น ทำให้ลูกสูบร้อนเคลื่อนที่ ส่วนลูกสูบเย็นยังคงหยุดนิ่ง เพลลาข้อเหวี่ยงอยู่ในช่วงการหมุนเปลี่ยนทิศทาง

รูปที่ 2.4.2 (ก.) ตำแหน่งลูกสูบในกระบวนการ Isothermal Expansion

2. Constant Volume Cooling

ลูกสูบร้อนจะเคลื่อนที่อยู่ที่ตำแหน่งสูงสุด แก๊สที่อยู่ภายในจะถูกลูกสูบร้อนดันผ่านรีเจเนอเรเตอร์ไปยังลูกสูบเย็น ทำให้ลูกสูบเย็นมีการเคลื่อนที่

รูปที่ 2.4.2 (ข.) ตำแหน่งลูกสูบในกระบวนการ Constant Volume Cooling

3. Isothermal Compression

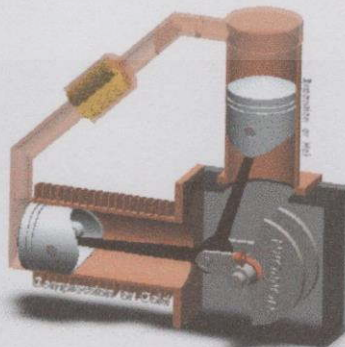
เป็นช่วงการอัดตัวพร้อมถ่ายเทความร้อนออกจากระบบ

รูปที่ 2.4.2 (ค.) ตำแหน่งลูกสูบในกระบวนการ Isothermal Compression

4. Constant Volume Heating

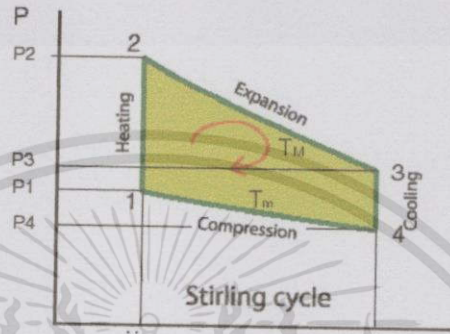
ลูกสูบเย็นจะเคลื่อนที่ลง ลูกสูบริ้อนจะเคลื่อนที่ไปยังตำแหน่งสูงสุดเพื่อดูดก๊าซจากรีเจนเนอเรเตอร์เข้าสู่กระบอกสูบริ้อน แล้วเข้าสู่วัฏจักรแรกต่อไป

รูปที่ 2.4.2 (ง.) ตำแหน่งลูกสูบในกระบวนการ Constant Volume Heating

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากกราฟ วัฏจักรสเตอร์ลิงนี้จะเห็นว่าปริมาณจะคงที่อยู่ในขั้นตอนการให้ความร้อน (1-2) และขั้นตอนการทำความเย็น (3-4) ในขณะที่การขยายตัว (2-3) และขั้นตอนการบีบอัด (4-1) จะเห็นได้ว่าในปริมาณที่แตกต่างกัน แต่อุณหภูมิจะมีค่าคงที่

รูปที่ 2.4.3 กราฟ PV ของวัฏจักรสเตอร์ลิง

หลักการการทำงานของเครื่องยนต์ที่ได้รับจากกฎเทอร์โมไดนามิกส์ สูตรที่แนะนำซึ่งเกี่ยวข้องกับพารามิเตอร์ของวัฏจักรสเตอร์ลิง (ความสามารถในการผลิตงานโดยเทอร์โมไดนามิกส์) :

$$E = PV = nRT = \text{constant.} \quad (1)$$

$$P = \frac{V}{nRT} \quad (2)$$

เมื่อ

E = พลังงาน (J),

P = ความดัน (pa),

V = ปริมาตร (m^3),

n = เลขโมลของแก๊ส (mol),

R = ค่าคงที่ของแก๊ส ($JK^{-1} mol^{-1}$),

T = อุณหภูมิ (K),

สูตรที่แสดงให้เห็นการใช้พลังงานของวัฏจักรขึ้นอยู่กับแรงดันและปริมาณ ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ในทั้งสองปัจจัยหลักมีผลต่อกำลังขับของเครื่องยนต์ กล่าวอย่างง่ายคือ อุณหภูมิด้านร้อนของเครื่องยนต์ทำให้เกิดความดันที่เพิ่มขึ้น และจะดันให้ลูกสูบย้ายลง เมื่อลูกสูบดันลงทำให้มีการเปลี่ยนแปลงของปริมาณจึงทำให้ ΔT และ ΔP ภายในกระบอกสูบทำให้เครื่องยนต์ทำงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เครื่องยนต์สเตอร์ลิงในช่วงเริ่มต้นไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ เมื่อเทียบกับเครื่องยนต์ความร้อนอื่น ๆ แต่ปัจจุบันมีต้นแบบที่สมบูรณ์ขึ้นซึ่งมีประสิทธิภาพมากพอ และสามารถแข่งขันกับเครื่องยนต์สันดาปภายในได้

2.4.3 การหาค่าพารามิเตอร์ของวัฏจักรสเตอร์ลิงในทางอุณหพลศาสตร์

จากรูป 2.4.1 และการทำงานของเครื่องยนต์สเตอร์ลิงใน 2.4.2 สามารถหาสมการสำหรับวัฏจักรสเตอร์ลิงทางอุณหพลศาสตร์ได้ดังนี้

ก) กำหนดข้อมูลอ้างอิงในสภาวะที่ 1 เช่น อุณหภูมิ ความดัน หรือ ปริมาตร

ข) กำหนดให้อัตราส่วนอุณหภูมิ (temperature ratio) $\tau = T_{\min}/T_{\max}$

ค) กำหนดให้อัตราส่วนการอัด (compression ratio) $r = V_{\max}/V_{\min}$

สำหรับสารทำงานต่อหนึ่งหน่วยมวล สมมติให้สารทำงานเป็นก๊าซอุดมคติ ดังนั้น จะมีสมการตามกฎของก๊าซ คือ $V_1 = RT_1/p_1$

1). กระบวนการอัดตัวแบบอุณหภูมิคงที่ 1-2 ในกระบวนการนี้สารทำงานถ่ายเทความร้อนออกนอกระบบจนมีอุณหภูมิต่ำที่สุด งานที่กระทำต่อสารทำงานมีค่าเท่ากับความร้อนที่ถ่ายเทออกจากระบบ เมื่อไม่มีการเปลี่ยนแปลงของพลังงานภายใน และเอนโทรปีลดลง

$$p_2 = \frac{p_1 V_1}{V_2} = p_1 r; T_2 = T_1 = T_{\min}$$

ความร้อนที่ถ่ายเท (Q) = งานที่ให้ (W) $W = p_1 V_1 \ln\left(\frac{1}{r}\right) = RT_1 \ln\left(\frac{1}{r}\right)$

การเปลี่ยนแปลงเอนโทรปี $S_2 - S_1 = R \ln \frac{1}{r}$

2). กระบวนการให้ความร้อนที่ปริมาตรคงที่ 2-3 ในกระบวนการนี้เป็นการให้ความร้อนโดยรีเจนเนอเรเตอร์ ทำให้อุณหภูมิเพิ่มจาก T_{\min} เป็น T_{\max} ซึ่งไม่มีงานเกิดขึ้น สารทำงานมีเอนโทรปีและพลังงานภายในเพิ่มขึ้น

$$p_3 = \frac{p_2 T_3}{T_2} = p_2 \tau = V_3 = V_2$$

3). การขยายตัวแบบอุณหภูมิคงที่ 3-4 ในกระบวนการนี้มีการถ่ายเทความร้อนจากภายนอกเข้าสู่ระบบ มีงานเกิดขึ้นจากการขยายตัวของสารทำงาน ซึ่งเท่ากับปริมาณความร้อนที่ได้รับ ไม่มีการเปลี่ยนแปลงพลังงานภายในแต่มีการเพิ่มขึ้นของเอนโทรปี

$$p_4 = \frac{p_3 V_3}{V_4} = p_3 r; T_4 = T_3 = T_{\max}$$

ความร้อนที่ถ่ายเท (Q) = งานที่ได้ (W) $W = p_3 V_3 \ln(r) = RT_3 \ln r$

การเปลี่ยนแปลงเอนโทรปี $(S_4 - S_3) = R \ln(r)$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4). กระบวนการคายความร้อนที่ปริมาตรคงที่ 4-1 ในกระบวนการนี้สารทำงานจะถ่ายเทความร้อนให้รีเจนเนอเรเตอร์ ทำให้อุณหภูมิลดลงจาก T_{min} เป็น T_{max} ไม่มีงานเกิดขึ้น พลังงานภายในและเอนโทรปีลดลง

$$p_1 = \frac{p_4 T_3}{T_2} = p_1 \tau ; V_1 = V_4$$

ความร้อนถ่ายเท

$$Q = C_v(T_1 - T_4)$$

งานที่ได้ (W) = 0

การเปลี่ยนแปลงเอนโทรปี

$$(S_1 - S_4) = C_v \ln(\tau)$$

ในกระบวนการการถ่ายเทความร้อนจากรีเจนเนอเรเตอร์ ความร้อนที่ถ่ายเทให้กับสารทำงานในกระบวนการ 2-3 จะถูกดูดซับคืนในกระบวนการ 4-1 เมื่อไม่มีการสูญเสียพลังงานจากสารทำงานหรือรีเจนเนอเรเตอร์จะได้ว่า

$$\text{ความร้อนที่ให้แก่ระบบทั้งหมด (ที่ } T_{min}) = RT_3 \ln r$$

$$\text{ความร้อนที่ออกจากระบบทั้งหมด (ที่ } T_{max}) = RT_1 \ln \left(\frac{1}{r}\right)$$

$$\begin{aligned} \text{และประสิทธิภาพทางความร้อน } (\eta_{th}) \quad \eta_{th} &= \frac{Q_{34} - Q_{12}/Q_{34}}{RT_3 \ln r - RT_1 \ln r} \\ &= \frac{RT_3 \ln r - RT_1 \ln r}{RT_3 \ln r} \end{aligned}$$

$$\eta_{th} = 1 - \tau$$

ค่าที่ได้นี้ เทียบกับประสิทธิภาพคาร์โนทีในช่วงอุณหภูมิเดียวกัน

2.5 ประสิทธิภาพความร้อน

อัตราส่วนระหว่างงาน (W) ที่ได้จากพลังงานที่ป้อนเข้าไปสู่อุปกรณ์ (Q) เรียกว่าประสิทธิภาพทางความร้อน (η)

$$\eta = \frac{W}{Q}$$

การเพิ่มประสิทธิภาพทางความร้อนเป็นสิ่งสำคัญในหลายๆการประยุกต์ ตั้งแต่มีการพูดถึงเรื่องการใช้พลังงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นเรื่องที่น่าสนใจที่จะทำให้เกิดค่าสูงสุดที่เป็นไปได้ของค่าประสิทธิภาพเชิงความร้อน โดยที่ค่าสูงสุดจะมีค่าไม่เกิน 1 ตามกฎข้อที่สองของ เทอร์โมไดนามิก

2.5.1 ประสิทธิภาพ Carnot

สำหรับทุกๆกรณี ตามทฤษฎีค่าสูงสุดของประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับ อุณหภูมิสูงสุดและต่ำสุด ของวัฏจักรตามสมการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$\eta_{\max} = \left(\frac{T_{\max} - T_{\min}}{T_{\max}} \right)$$

2.6 การสูญเสียที่เกิดขึ้นภายในระบบ

2.6.1 การสูญเสีย Adiabatic

ในทางทฤษฎี ความร้อนจะใช้เวลาเพียงเล็กน้อยในการแลกเปลี่ยนความร้อนในกระบอกสูบ สำหรับเครื่องยนต์ที่ทำงานที่ความเร็ว 3,000 รอบต่อนาทีจะมีช่วงการอัดตัวและขยายตัวประมาณ 10 มิลลิวินาที ดังนั้นอุณหภูมิของแก๊สในกระบอกสูบ จะตอบสนองกับค่าของความดันความดันเมื่อไรที่แก๊สใช้เวลาในการถ่ายเทความร้อนน้อย แก๊สนั้นจะประพฤติตัวเป็นระบบ Adiabatic แต่ในความเป็นจริงไม่มีระบบไหนที่เป็นแบบ Adiabatic เครื่องยนต์หลายๆชนิดทำได้เพียงเข้าใกล้ความเป็นอุดมคติ และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากความผันผวนของอุณหภูมิก๊าซขนาดใหญ่ในถังจะเรียกว่าการสูญเสียเป็น Adiabatic

2.6.2 การสูญเสียฮีสเตอร์ซิส

เป็นผลกระทบย่อยแต่มีผลกระทบอย่างมากกับการสูญเสีย Adiabatic เราจะไม่พิจารณาในกรณีที่มีการถ่ายโอนความร้อนในกระบอกสูบดีมาก หรือ เครื่องยนต์ทำงานช้ามาก อุณหภูมิของแก๊สจะแปรปรวนตามการเปลี่ยนแปลงแรงดัน ถ้าประสิทธิภาพของอุณหภูมิเฉลี่ยของแก๊สเท่ากับกับอุณหภูมิของผนังลูกสูบ จะทำให้เกิดสมดุลทางความร้อนระหว่างผนังลูกสูบกับแก๊ส ทำให้ไม่มีการถ่ายโอนความร้อนกัน จะทำให้เกิดการสูญเสียฮีสเตอร์ซิส

2.6.3 การสูญเสียช่องว่าง Appendix

เป็นการสูญเสียบริเวณช่องว่างระหว่างกกระบอกสูบและลูกสูบในเครื่องยนต์ ควรจะกันรั่วระหว่างลูกสูบและกระบอกสูบ เนื่องจากสารทำงานที่ไหลจากการฉีกของลูกสูบไล่จะไม่ไหลไปยังแหล่งความร้อนรีเจนเนอเรเตอร์ หรือ ตัวระบายความร้อนทั้งหมด จึงทำสารทำงานไม่วนไปครบวัฏจักร การกันรั่วนั้นควรเป็นแหวนที่มีแรงเสียดทานต่ำเช่น เทฟลอน ซึ่งควรจะอยู่บริเวณปลายที่ไม่ได้รับความร้อนมากนัก โดยส่วนมากลูกสูบไล่จะออกแบบมาให้มีลักษณะยาวอยู่แล้ว

2.6.4 แรงดันตก หรือการสูญเสีย Windage

เป็นการสูญเสียพลังงานที่สารทำงานกำลังเคลื่อนที่ผ่านบริเวณทำงาน ข้อสนับสนุนอย่างหนึ่ง คือโดยทั่วไปรีเจนเนอเรเตอร์จะช่วยเรื่องการแลกเปลี่ยนความร้อน แต่ก็เป็นตัวขัดขวางการไหลของสารทำงานด้วย ในรีเจนเนอเรเตอร์ Reynolds number โดยทั่วไปจะมีค่าน้อย เนื่องจากท่อในการนำสารทำงานมีขนาดเล็ก ตัวอย่างเช่น รีเจนเนอเรเตอร์อาจจะถูกสร้างมาจากขดลวดมารวมกัน

มีรูขนาด 100 ไมครอน และสารทำงานไหลผ่านจะมีจุดสูงของ Reynolds number ที่ 100 ดังนั้นแรงที่ดันตก ประมาณได้ตามส่วนของอัตราไหล

2.6.5 การสูญเสียรั่วไหล

แม้ว่าห้องข้อเหวี่ยง ถูก Pressurized ก็มีแนวโน้มที่สารทำงานจะรั่วไหลผ่านการกันรั่ว ลูกสูบกำลังเพราะการแปรปรวนแรงดันในพื้นที่ทำงาน การรั่วไหลจะทำให้ลดขนาดของการเปลี่ยนแปลงความดันอย่างมาก นำไปสู่การสูญเสียกำลัง อย่างไรก็ตาม การออกแบบเครื่องยนต์อย่างเหมาะสมและการกันรั่วที่ไม่รั่วซึมก็ไม่แน่นอนว่าจะทำให้สารทำงานบางส่วนรั่วไหลออกไปประหว่งวัฏจักร

2.7 การนำความร้อน

วัสดุทุกชนิดจะมีขอบเขตการนำความร้อนได้มากหรือน้อยแตกต่างกัน โลหะจะสามารถนำความร้อนได้ดี ส่วนพลาสติกและเซรามิก จะนำความร้อนได้ไม่ดี ความสามารถในการนำความร้อนของแต่ละวัสดุจะเรียกว่า ความสามารถในการนำความร้อน (Thermal conductivity) มีหน่วยเป็น วัตต์ต่อตารางเมตร

การหาปริมาณการนำความร้อนในกระบอกสูบสามารถประมาณได้จากสมการ

$$Q_c = \frac{kA\Delta T}{l}$$

เมื่อ

Q_c คือ อัตราการถ่ายเทความร้อน มีหน่วยเป็น วัตต์

k คือ ค่าความสามารถในการนำความร้อน

A คือ พื้นที่ ที่ความร้อนไหลผ่าน

ΔT คือ ผลต่างระหว่างอุณหภูมิระหว่างด้านร้อนและเย็นในกระบอกสูบ

l คือ ความยาวของกระบอกสูบ

2.8 การออกแบบเครื่องยนต์สเตอร์ลิง

William Beale พบว่า กำลังเอาต์พุทของเครื่องยนต์สเตอร์ลิงหลายเครื่องสามารถประมาณได้จากสมการ

$$W_0 \approx B_n P_m f V_0$$

โดยที่

W_0 คือ กำลังเอาต์พุท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

B_n คือ Beale number

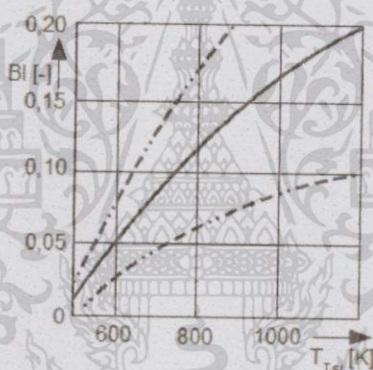
P_m คือ ความดันในเครื่องยนต์ มีหน่วยเป็น บาร์

F คือ ความถี่ของเครื่องยนต์ มีหน่วยเป็นเฮิรตซ์

V_0 คือ ปริมาตรเครื่องยนต์ มีหน่วยเป็นลูกบาศก์เซนติเมตร

สมการนี้ถูกพบโดย Beale ซึ่งสามารถประมาณค่ากำลังได้ใกล้เคียงของเครื่องยนต์สเตอร์ลิงทุกประเภทและทุกขนาด ซึ่งรวมถึงเครื่องยนต์แบบ ลูกสูบอิสระ และเครื่องยนต์ที่มีข้อเหวี่ยง ในเครื่องยนต์ส่วนมากจะทำงานได้ดีที่อุณหภูมิฝั่งร้อนที่ 650 องศาเซลเซียส และ 65 องศาเซลเซียสที่ด้านเย็น

เมื่อจัดรูปสมการจะได้เป็น $P/(pf V_0)$ จะเรียกค่านี้ว่า Beale number ในปัจจุบันเป็นที่แน่ชัดแล้วว่า Beale number จะเป็นฟังก์ชันของอุณหภูมิร้อนและเย็น Walke ได้พบว่าความสัมพันธ์ของ Beale number กับอุณหภูมิด้านร้อนเป็นไปตามกราฟด้านล่าง

รูปที่ 2.8 กราฟแสดงความสัมพันธ์ของ Beale number กับอุณหภูมิด้านร้อน

ถึงแม้ว่าความสัมพันธ์จะแสดงออกมาจะมีความแน่นอนเพียงเส้นเดียว ต้องเข้าใจก่อนว่าความสัมพันธ์ที่แสดงนั้นเป็นการแสดงแบบคร่าวๆ และอาจจะกล่าวถึงตัวอย่างเครื่องยนต์ที่แพร่หลายแต่กระนั้นที่น่าแปลกใจเครื่องยนต์จำนวนมากจะพบว่าอยู่ในขอบเขตข้างใดข้างหนึ่งของกราฟ ความสัมพันธ์ข้างต้น การออกแบบที่ดี มีประสิทธิภาพสูง อุณหภูมิด้านเย็นต่ำมีโอกาสที่จะเข้าใกล้ขอบเขตด้านบน ถ้าออกแบบไม่ดี ประสิทธิภาพต่ำอุณหภูมิด้านเย็นสูง มีโอกาสที่อยู่ขอบเขตด้านล่าง

2.8.1 วัสดุสำหรับกระบอกสูบ

ความหนาของกระบอกสูบที่จะรองรับความดันสามารถประมาณได้จากสมการ

$$\sigma = \frac{pd}{2t}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อ

σ คือ ค่าสูงสุดของความเครียดที่ยอมรับได้

P คือ ความดันภายในสูงสุด

d คือ เส้นผ่านศูนย์กลางภายในของกระบอกสูบ

t คือ ความหนาของผนังกระบอกสูบ

ค่าความเครียดที่ใช้ในการคำนวณขึ้นอยู่กับวัสดุที่ใช้สำหรับผนังลูกสูบ ควรจะมีค่ามากกว่า 0.8 เท่าของความเค้นสูงสุด โดยทั่วไปค่าความเค้นครากของโลหะจะอยู่ที่ประมาณ 138 ถึง 1034 MN/m^2 และแตกต่างกันไปตามอุณหภูมิ ค่าความเครียดปลอดภัยจะมีค่าลดลงเมื่อมีอุณหภูมิสูงขึ้น ในการออกแบบลูกสูบควรดำเนินการบนพื้นฐานความรู้ของเรื่องวัสดุ และอุณหภูมิ โดยทั่วไปลักษณะพื้นฐานของความเครียดในโลหะอัลลอย จะทำได้ดีโดยเฉพาะรูปแบบการรักษาความร้อน หรือ กระบวนการทางแมคคานิค

2.8.2 ซิล

การป้องกันการรั่วซึมเป็นปัญหาที่แก้ได้ยากที่สุดในเครื่องยนต์สเตอร์ลิง วิธีการที่จะเพิ่มกำลังทางด้านเอาต์พุทของเครื่องยนต์สเตอร์ลิงคือการเพิ่มความดันของสารทำงานทำให้สารทำงานมีปริมาณและความดันมากขึ้น ในอนาคตสารทำงานในเครื่องยนต์สเตอร์ลิงจะมีเป็นก๊าซไฮโดรเจน หรือ ก๊าซฮีเลียม แทนอากาศ ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องติดตั้งซิลเพื่อรองรับสารในงานในพื้นที่ทำงาน และเพื่อป้องกันการรั่วซึมไปบริเวณห้องข้อเหวี่ยง

ในเครื่องยนต์ขนาดเล็กบางเครื่องถูกออกแบบให้มีการ เพอร์ซอร์ไรซ์ในห้องข้อเหวี่ยง ด้วย ส่วนในห้องสูบต้องเพอร์ซอร์ไรซ์ไว้ให้รองรับกับผลค้างความดันที่เกิดขึ้นระหว่างห้องข้อเหวี่ยง กับพื้นที่ทำงาน ถ้าเครื่องยนต์มีขนาดใหญ่ การเพอร์ซอร์ไรซ์ที่ห้องข้อเหวี่ยงจะมีผลน้อยมาก เนื่องจากขนาดและน้ำหนักของโครงสร้าง ต้องมีแรงดันด้วย ในกรณีที่ซิลกระบอกสูบอยู่ในวัฏจักร ความดันที่ผลต่างอยู่ในช่วง (ความดันสูงสุด-ความดันบรรยากาศ) ถึง (ความดันต่ำสุด-ความดันบรรยากาศ)

2.9 สัตส่วนการอัด

ชนิดของแต่ละเครื่องยนต์มีองค์ประกอบที่ต่างกัน จึงยากที่จะเพิ่มอัตราส่วนการอัดให้มีค่ามากกว่า 2.5 ผลของความพยายามที่จะเพิ่มอัตราส่วนการอัด ทำให้ความสามารถในการแลกเปลี่ยนความร้อนน้อยลง สิ่งนี้จะมีผลให้พื้นที่ผิวสำหรับการถ่ายโอนความร้อนมากเกินไป หรือเกิดแรงดันตกเนื่องจากแรงเสียดทานจากอากาศมากเกินไป

เป็นผลมาจากอัตราการอัดปริมาตรต่ำ อัตราส่วนแรงดัน(แรงดันสูงสุด/แรงดันต่ำสุด) ในเครื่องยนต์สเตอร์ลิงจึงต่ำเมื่อเทียบกับเครื่องยนต์สันดาปภายใน ซึ่งหาได้ยากที่ค่ามากกว่า 2 ยิ่งไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กว่านั้นอัตราการเปลี่ยนแปลงความย้งดันต่ำมาก สำหรับลักษณะเฉพาะของความดันจะเหมือนกับค่า
ไซน์ มันเป็นผลที่น่าสนใจในการออกแบบเครื่องยนต์ โดยเฉพาะกับลูกปืนและเพลลา

เครื่องยนต์ที่ดีควรจะประมาณจากค่าแรงดันเฉลี่ยในเครื่องยนต์ อย่างไรก็ตามกระบอกสูบ
ต้องออกแบบมารองรับความดันสูงสุดในกระบอกสูบด้วย โดยที่อัตราสวนความดันควรอยู่ที่

$$(P_{max}/P_{min}) = 2 \text{ หรือ } P_{max} = \left(\frac{4}{3}\right)P_{mean}$$

2.10 พัฒนาการของเครื่องยนต์สเตอร์ลิง

2.10.1 เครื่องยนต์สเตอร์ลิงในยุคแรก

เครื่องยนต์สเตอร์ลิงประดิษฐ์ขึ้นโดย Robert Stirling ชาวสก็อตแลนด์เมื่อปี ค.ศ.1816
เครื่องยนต์ให้กำลังต่ำ ใช้ทำงานเป็นเครื่องยนต์สูบน้ำตั้งแต่กลางศตวรรษที่ 19 จนถึง
ประมาณปี ค.ศ. 1920 ก็เสื่อมความนิยม เนื่องจากการเข้ามาแทนของเครื่องยนต์เผาไหม้ภายในซึ่งให้
กำลังงานที่สูงกว่า (เมื่อเทียบน้ำหนักของเครื่องยนต์ที่เท่ากัน)

2.10.2 เครื่องยนต์สเตอร์ลิงในยุคสอง

ประมาณปี ค.ศ.1937 ห้องปฏิบัติการวิจัยของฟิลลิปส์แห่งฮอลแลนด์ได้เริ่มพัฒนา
เครื่องยนต์สเตอร์ลิงขั้นสูงระดับเทคโนโลยีที่สูงขึ้น โดยในเบื้องต้นได้ทำการพัฒนา เครื่องยนต์สเตอร์ลิง
ที่ใช้งานกับเครื่องปั่น ไฟฟ้าสำหรับเครื่องรับวิทยุที่ใช้ในท้องถิ่นกันดาร นอกจากนี้ทีมนักวิจัยของฟิล
ลิปส์ยังพัฒนาวัสดุที่เหมาะสมสำหรับเครื่องยนต์สเตอร์ลิง

2.10.3 เครื่องยนต์สเตอร์ลิงพลังงานแสงอาทิตย์

ปี ค.ศ. 1952 เครื่องยนต์สเตอร์ลิง “102 C” ได้รับการพัฒนาขึ้นจนมีกำลังงานสูง 30
เท่าของเครื่องยนต์สเตอร์ลิงในสมัยแรกเริ่ม ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการเผาไหม้ในเครื่องยนต์เผา
ไหม้ภายในก็เป็นปัญหาสำคัญสำหรับโลกยุคปัจจุบัน เครื่องยนต์สเตอร์ลิงมีข้อดีในแง่ที่เป็นมิตรต่อ
สิ่งแวดล้อม โดยเครื่องยนต์ทำงานเงียบมากและการควบคุมการเผาไหม้ที่อยู่ภายนอกเครื่องยนต์
สามารถทำได้ง่ายกว่า ทำให้ได้ผลิตภัณฑ์จากการเผาไหม้ที่สะอาดกว่าเครื่องยนต์เผาไหม้ภายใน ใน
ด้านพลังงานแสงอาทิตย์ ระบบที่นิยมใช้กับเครื่องยนต์สเตอร์ลิงคือระบบเครื่องยนต์สเตอร์ลิงทำงาน
ร่วมกับจานรับแสงอาทิตย์ (Stirling-Dish Module) โดยแสงอาทิตย์จะเปลี่ยนเป็นไฟฟ้า ปัจจุบันมี
เครื่องยนต์สเตอร์ลิงที่มีประสิทธิภาพสูงคือเครื่องยนต์ที่ผลิตจาก Cummins Motor Company ซึ่ง
ให้ประสิทธิภาพถึงร้อยละ 32 ในการแปลงพลังแสงเป็นพลังงานไฟฟ้า และเครื่องยนต์ที่ผลิตจาก
Stirling Technology Company ซึ่งให้ประสิทธิภาพ ร้อยละ 30.7 ในการแปลงพลังงานแสงเป็น
พลังงานไฟฟ้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.11 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่สนับสนุนโดย National Space Development Agency ของประเทศญี่ปุ่น ได้พัฒนาเครื่องยนต์สเตอร์ลิงชนิด semi free piston ขึ้น เครื่องยนต์สามารถแปลงพลังงานแสงเป็นพลังงานไฟฟ้าด้วยประสิทธิภาพร้อยละ 20 และมีค่าประสิทธิภาพเชิงความร้อน (Thermal efficiency) ร้อยละ 33 สำหรับเครื่องยนต์สเตอร์ลิงที่ใช้พลังงานจากเชื้อเพลิงชีวมวลก็มีการวิจัยพัฒนาเครื่องยนต์สเตอร์ลิงทำงานคู่กับเตาเผาชีวภาพ เพื่อผลิตกระแสไฟสำหรับใช้ในหมู่บ้านชนบท โดยก๊าซที่ใช้ทำงาน (working gas) ของเครื่องยนต์คืออากาศธรรมดาที่มีกำลังอัด 33 บาร์ ที่ความเร็วรอบเครื่องยนต์ 600 รอบต่อนาที จะให้กำลังเพลลา (shaft power) 3.2 กิโลวัตต์ และประสิทธิภาพรวม (overall efficiency) ร้อยละ 25 แม้ว่าเครื่องยนต์สเตอร์ลิงจะมีข้อดีหลายประการแต่ก็มีข้อด้อยและอุปสรรคบางประการที่ทำให้เครื่องยนต์สเตอร์ลิงยังไม่สามารถขยายการใช้งานและแข่งขันเชิงพาณิชย์กับเครื่องยนต์ชนิดอื่นในท้องตลาดได้ อุปสรรคที่สำคัญได้แก่ กำลังที่ผลิตได้น้ำหนักเครื่องที่ต่ำ ทำให้เครื่องยนต์มีขนาดใหญ่ โดยเฉพาะสำหรับในอากาศยานยนต์ ส่วนอุปสรรคอื่นๆ ที่รองลงมาได้แก่ราคาขายในขณะเริ่มต้นที่ค่อนข้างสูง เนื่องจากยังเป็นสินค้าที่ผลิตจำนวนน้อยขึ้น ซึ่งการแก้ปัญหาสามารถแก้โดยการเลือกใช้ชิ้นส่วนที่จะนำมาใช้สร้างเครื่องยนต์สเตอร์ลิงที่เป็นชิ้นส่วนของเครื่องจักรอื่นที่มีการผลิตทางอุตสาหกรรมที่ละมากๆ อยู่แล้วตั้งตัวอย่างเช่น งานวิจัยพัฒนาเครื่องยนต์สเตอร์ลิงชนิดแอลฟาที่ใช้ชิ้นส่วนของข้อเหวี่ยงจากเครื่องยนต์ของรถจักรยานยนต์ หรือการพัฒนาเครื่องยนต์สเตอร์ลิงชนิดแกมมา ที่มีกำลัง 1 กิโลวัตต์ ขึ้นโดยใช้บางส่วนของ compressor จากเครื่องทำความเย็นเป็นองค์ประกอบ

แต่อย่างไรประเทศไทยก็ยังมีกรวิจัยทางด้านเครื่องยนต์สเตอร์ลิงน้อยอยู่ ดังนั้นจึงน่าจะมีการวิจัยทางด้านนี้ขึ้นเพื่อใช้กับพลังงานทางเลือกอื่นนอกจากเชื้อเพลิงปิโตรเลียม ซึ่งควรเริ่มจากเครื่องยนต์ระดับโมเดลไปจนถึงระดับกำลังสูงที่สามารถทำงานได้จริงต่อไป

2.12 การประยุกต์ใช้เครื่องยนต์สเตอร์ลิง

2.12.1 การประยุกต์ใช้ในปัจจุบัน

1. การทำวิจัยและรายงาน

เครื่องยนต์สเตอร์ลิงเป็นหัวข้อสำหรับการศึกษาทฤษฎีและการปฏิบัติเพื่อที่จะรู้เกี่ยวกับมันมากขึ้นอีก เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงในการเพิ่มประสิทธิภาพให้เพิ่มมากขึ้น ยังเป็นต้นแบบในการสร้างพลังงานได้อีกด้วย

2. ทางทหาร

หากจะขนอาวุธเข้าประเทศที่ห้ามนำอาวุธเข้าไปนั้น เครื่องยนต์สเตอร์ลิงเป็นเครื่องมือในการโจมตีเรือดำน้ำของกองทัพสวีเดน ช่วยในการผลิตกระแสไฟฟ้าเพื่อใช้ในงานที่สำคัญ เมื่อมีความไม่พร้อมของแหล่งจ่ายพลังงาน มีการทำงานที่เสียบ ในขณะเดียวกัน ทางกองทัพเรือของออสเตรเลียยังได้นำมาใช้ในการขับเคลื่อนเรือดำน้ำขนาด 3000 ตัน

3. ทางอวกาศ

ดาวเทียมบางลำใช้พลังงานจากเครื่องยนต์สเตอร์ลิง มีประสิทธิภาพเฉพาะตัวสูงเมื่อมีความต่างของอุณหภูมิ แหล่งพลังงานความร้อนประกอบด้วยไอโซโทปกัมมันตรังสี การใช้ธาตุกัมมันตรังสีนั้น จะนำมาซึ่งความเสี่ยงขณะนำจรวดออก เนื่องจากแผงแสงอาทิตย์สามารถถูกทำลายในบางเขตพื้นที่ที่ใกล้กับดาวอังคาร

4. แสงอาทิตย์

การใช้ประโยชน์จากพลังงานแสงอาทิตย์นี้ จะใช้จานสะท้อนแสงที่ตกกระทบในจุดๆหนึ่ง ในประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีการติดตั้งในพื้นที่ทะเลทรายกับเครื่องยนต์สเตอร์ลิงในการผลิตกระแสไฟฟ้า โดยไม่ต้องใช้น้ำมันเชื้อเพลิง

5. ทางทะเล

SAGA (Submarine Assistance Great Autonomy) เริ่มใช้ในปี 1990 ได้รับการอนุญาตให้ใช้ครอบคลุมมากกว่า 150 ไมล์ทะเล สำหรับแคมเปญ 10 วันต่อ 300 เมตรความลึก เป็นแรงขับเคลื่อนโดยเครื่องยนต์สเตอร์ลิง 2 ตัวพร้อมกับดีเซลและออกซิเจนเหลว.

6. ทางอวกาศ

มักใช้ในอุตสาหกรรม ประสิทธิภาพของมันดีเยียม ในประเภทของการใช้งานนั้น จะแปลงพลังงานจากแหล่งความเย็นไปแหล่งความร้อน เหมือนกับตู้เย็น การทำงานนี้จะมีประสิทธิภาพเมื่อใช้ในการติดตั้งประเภทแก๊สของเหลว

7. ที่อยู่อาศัย

สำหรับที่อยู่อาศัยเล็กๆ จะใช้สำหรับสร้างไฟฟ้าและเกี่ยวกับความร้อนต่างๆ เลือกใช้เชื้อเพลิงไปสร้างไฟฟ้าและความร้อนในบ้าน อีกส่วนหนึ่งเป็นไปได้อาจจะนำไฟฟ้าที่ได้ไปขาย

8. ทางเครื่องยนต์รถยนต์

ในระหว่างปี 1940-1980 บริษัท Philips ศึกษาเกี่ยวกับการทำงานต่างๆของเครื่องยนต์สเตอร์ลิง ส่วนหนึ่งที่ถูกประกอบไปในอุปกรณ์ของ Ford Torino แต่เมื่อทดสอบแล้วไม่สำเร็จและถูกหยุดไป

9. เครื่องกำเนิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 Philips ได้พัฒนาและขายตัวกำเนิดอย่างในรูป มีกำลังประมาณ 150 watt

2.11.2 การประยุกต์ใช้ในอนาคต

1. ทางทหาร

มีความเป็นไปได้ว่าจะใช้เป็นแหล่งจ่ายพลังงานไฟฟ้าสำหรับเรือและเรือดำน้ำอย่างในตอนนี้ที่สวีเดนและออสเตรเลียเริ่มใช้เชื้อเพลิง (เช่น ออกซิเจนเหลว และไฮโดรเจนเหลว) จะช่วยลดความเสี่ยงในการปนเปื้อนเมื่อเกิดอุบัติเหตุ

2. ทางเรือ

ใช้เป็นการขับเคลื่อนเรือและเป็นแหล่งสร้างพลังงานไฟฟ้า

3. ทางอุตสาหกรรม

พลังงานทั้งหมดที่ปล่อยออกมาสู่ชั้นบรรยากาศนั้นสามารถสร้างแรงดันจิตใจในการสร้างพลังงานได้ การใช้ความร้อนและเคมีในการผลิตกระแสไฟฟ้าออกมาได้ในปริมาณที่มาก

4. ที่อยู่อาศัย

อาจจะมีการพัฒนาเครื่องยนต์สเตอร์ลิงมากขึ้น สำหรับสร้างกระแสไฟฟ้า สร้างความร้อนใช้ในบ้าน ซึ่งแหล่งความร้อนอาจมาจากดวงอาทิตย์ก็ได้ นอกจากนี้แล้วการทำงานของตู้เย็นที่ทำลายชั้นบรรยากาศโอโซนนั้นอาจนำเครื่องยนต์สเตอร์ลิงมาใช้แทนที่ นำไฟฟ้าที่เหลือใช้มาซื้อ-ขายตามฤดูกาล

2.13 เครื่องกำเนิดไฟฟ้า (Electric generator)

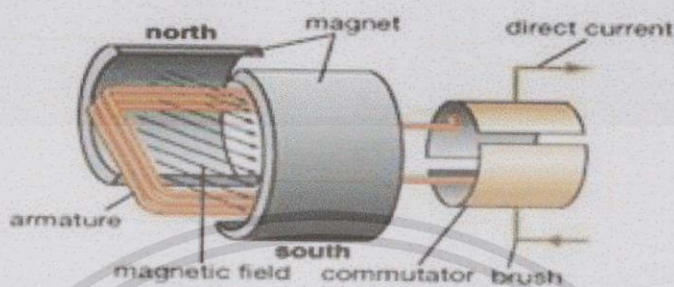
เครื่องกำเนิดไฟฟ้า (Electric generator) คือ เครื่องกลที่ใช้สำหรับแปลงพลังงานกลเป็นพลังงานไฟฟ้า โดยอาศัยหลักการทำงาน ของสนามแม่เหล็กเมื่อเคลื่อนที่ตัดขดลวด หรือขดลวดเคลื่อนที่ตัดสนามแม่เหล็กจะได้เป็นแรงดันไฟฟ้า

เครื่องกำเนิดไฟฟ้าจะประกอบด้วยส่วนที่สำคัญสองส่วนคือ ส่วนที่สร้างสนามแม่เหล็ก เรียกว่า พิลด์ และส่วนที่สร้างแรงดันไฟฟ้าเรียกว่าอาเมเจอร์ ในเครื่องกำเนิดไฟฟ้ากระแสตรง พิลด์จะเป็นส่วนที่อยู่กับที่ อาเมเจอร์จะเป็นส่วนที่เคลื่อนที่ แต่ในเครื่องกำเนิดไฟฟ้ากระแสสลับ พิลด์และอาเมเจอร์ สามารถเป็นได้ทั้งส่วนที่อยู่กับที่และส่วนที่หมุน โดยในเครื่องกำเนิดไฟฟ้าขนาดเล็ก จะสามารถสร้างได้ทั้งแบบพิลด์และอาเมเจอร์หมุน แต่ในเครื่องกำเนิดไฟฟ้าขนาดใหญ่ จะสร้างได้แต่แบบอาเมเจอร์อยู่กับที่เท่านั้น เพราะจะมีปัญหาน้อยกว่า

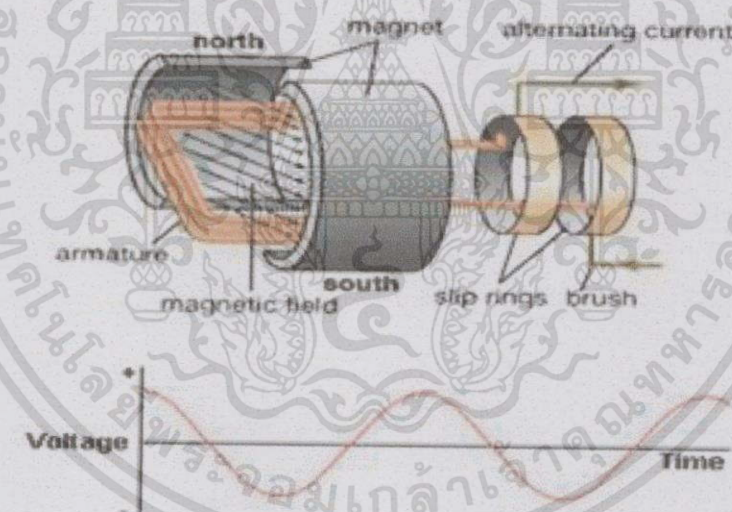
แรงดันที่เกิดขึ้นในเครื่องกำเนิดไฟฟ้าจะมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญสองตัวคือ ความเร็วรอบและเส้นแรงแม่เหล็ก ในเครื่องกำเนิดไฟฟ้ากระแสตรงเราสามารถเพิ่มแรงดันไฟฟ้าขึ้นได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดย การปรับความเข้มของสนามแม่เหล็ก และเพิ่มความเร็วรอบของเครื่องกำเนิด แต่ในเครื่องกำเนิดไฟฟ้ากระแสสลับการเพิ่มแรงดันโดยการเพิ่มความเร็วไม่สามารถที่จะทำได้ เพราะจะทำให้ความถี่ของแรงดันไฟฟ้าที่ได้เปลี่ยนแปลงไป สามารถทำได้เพียงการปรับความเข้มของสนามแม่เหล็กเท่านั้น

รูปที่ 2.13.1 เครื่องกำเนิดไฟฟ้ากระแสตรง

รูปที่ 2.13.2 เครื่องกำเนิดไฟฟ้ากระแสสลับ

เครื่องกำเนิดไฟฟ้ากระแสสลับ แตกต่างจากเครื่องกำเนิดไฟฟ้ากระแสตรง คือ เครื่องกำเนิดไฟฟ้ากระแสสลับมีวงแหวนลื่น (slip ring) มีลักษณะเป็นวงแหวน 2 วง เมื่อขดลวดหมุนตัวจะทำให้ได้กระแสไฟฟ้าวิ่งกลับไปกลับมาในวงจร จึงเรียกว่าไฟฟ้ากระแสสลับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

อุปกรณ์และวิธีการทดลอง

3.1 ส่วนประกอบของเครื่องยนต์

เครื่องยนต์สเตอร์ลิงแบบแอลฟาทรงตัววี มีอุปกรณ์ต่างๆที่ต่อยึดกลายเป็นสเตอร์ลิงมีทั้งวัสดุแบบเหล็ก เหล็กเหนียวและอลูมิเนียมเป็นส่วนประกอบของแต่ละวัสดุ เพื่อรองรับภาระทางความร้อนของระบบ

รูปที่ 3.1 เครื่องยนต์สเตอร์ลิงแบบแอลฟาทรงตัววี

3.1.1 เสื้อสูบลูกสูบ

ทำจากอลูมิเนียมหาได้ง่าย ราคาถูก และยังขึ้นรูปได้ง่ายอีกด้วย โดยใช้เครื่องกลึง CNC กลึงขึ้นรูปและเจาะรูตรงกลางเส้นผ่านศูนย์กลาง 50mm ด้านในเสื้อสูบลูกสูบจะเป็นกระบอกสูบสำหรับการเคลื่อนที่ของลูกสูบ เจาะผิวด้านในให้เรียบเพื่อป้องกันอากาศรั่วซึมและลดแรงเสียดทานที่จะเกิดจากการเคลื่อนที่ของลูกสูบ ตัวของเสื้อสูบลูกสูบได้ทำระบบระบายความร้อนด้วยน้ำโดยทำเป็นท่อต่อออกมาสำหรับสายยาง โดยน้ำจะเคลื่อนที่จากท่อหนึ่งออกไปอีกท่อหนึ่งเพื่อลดภาระการสะสมความร้อนของตัวเสื้อสูบลูกสูบโดยจะมีทั้งทางด้านฝั่งด้านร้อนและฝั่งเย็น และมีรูข้างบนสำหรับท่อรีเจนเนอเรเตอร์ดังรูปที่ 3.1.1

รูปที่ 3.1.1 เสื้อสูบ

3.1.2 ครอบสูบรับความร้อน

ทำจากเหล็กเพราะทนความร้อนได้สูงสร้างโดยสิ่งให้มีความหนาเพียง 2mm ไม่น้อยเกินไปไม่มากเกินไป หากบางไปอาจเกิดปัญหาการรั่วได้ หนาไปส่วนรับความร้อนจะรับภาระมากไป ในขณะที่กระบวนการทำงานนั้นความร้อนถูกลดลงไปเนื่องจากความหนาของเหล็ก สามารถทนความร้อนได้ที่ 700 องศา

รูปที่ 3.1.2 ครอบสูบรับความร้อน

3.1.3 ลูกสูบ

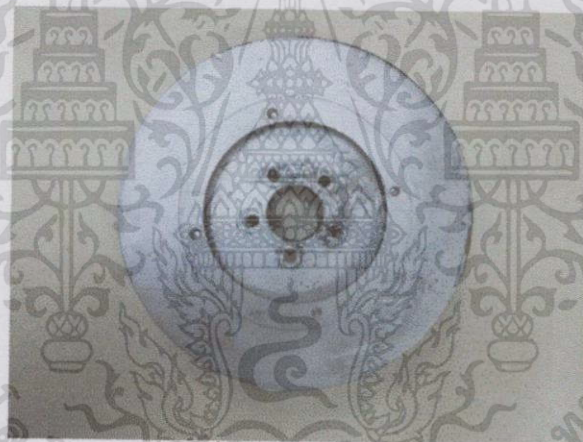
ทำจากอลูมิเนียม เพราะเป็นวัสดุชนิดเดียวกับครอบสูบของเสื้อสูบเมื่อได้รับความร้อนจะทำให้เกิดการขยายตัวที่เท่ากัน และมีน้ำหนักเบา

รูปที่ 3.1.3 ลูกสูบ

3.1.4 ล้อตุนกำลัง

ทำจากอลูมิเนียม เพราะราคาถูกไม่เกิดสนิมออกแบบมาให้เป็นทรงตันและมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางขนาด 8 นิ้ว เพื่อให้มีน้ำหนักในการส่งแรงให้หมุนครบรอบ ทำร่องของสายพานไว้ขนาดร่อง 2 mm

รูปที่ 3.1.4 ล้อตุนกำลัง

3.1.5 ข้อเหวี่ยงและก้านสูบ

ข้อเหวี่ยงทำจากเหล็กเพื่อให้มีน้ำหนักแรงในการขับเพลลา กลิ้งขึ้นรูปโดยเครื่องกลึงมีความแข็งแรง โดยรูตรงกลางสวมกับเพลลา รูที่เอียงจากศูนย์กลางคือรูที่ยึดกับก้านสูบ ส่วนก้านสูบมีหน้าที่ดันลูกสูบขึ้นลงตามแนวระบอบสูบ

รูปที่ 3.1.5 ก้านสูบและข้อเหวี่ยง

3.1.6 รีเจนเนอเรเตอร์

รีเจนเนอเรเตอร์นี้เป็นส่วนแลกเปลี่ยนความร้อนภายใน และเป็นที่กักเก็บอุณหภูมิ ความร้อนระหว่างพื้นที่ความร้อนและเย็น หรือเป็นที่ผ่านของของไหลโดยตรงเป็นอย่างแรก มันจะกักเก็บระบบความร้อนที่แลกเปลี่ยนกับอุณหภูมิแวดล้อมเป็นตัวคั่นกลางระหว่างการหมุนเวียนของ อุณหภูมิสูงสุดกับต่ำสุด ทำจากอลูมิเนียมมีครีบรรยายความร้อนตรงกลางท่อ

รูปที่ 3.1.6 รีเจนเนอเรเตอร์

3.1.7 ตัวเครื่องสเตอร์ลิง

เป็นส่วนห้องเครื่องของเครื่องยนต์สเตอร์ลิง ภายในจะเป็นส่วนการทำงานของเพลลา ข้อเหวี่ยงและก้านสูบ ทำการหล่ออลูมิเนียมจากแบบที่ทำไว้

รูปที่ 3.1.7 ตัวเครื่องเครื่องสเตอร์ลิง

3.1.8 ห้องเผาเชื้อเพลิง

เป็นฝาครอบกระบอกสุบร้อนที่ทำจากอลูมิเนียมทนความร้อนได้สูงและทำให้การเผาของกระบอกสุบทั่วถึงกระบอกสุบร้อน

รูปที่ 3.1.8 ห้องเผาเชื้อเพลิง

ตารางที่ 3.1 วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินการ

รายการ	หน้าที่	คุณสมบัติ	วัสดุ	หมายเหตุ
1. เครื่องยนต์สเตอร์ลิง				
- ฝาประกอบตัวเครื่อง	ยึดกับตัวเครื่อง	ยึดกับเพลลา	อลูมิเนียม	
- เสื่อสุบ	เป็นตัวยึดกับตัวเครื่อง	มีรูต่อท่อระบาย	อลูมิเนียม	
- กระบอกสุบรับความร้อน	สเตอร์ลิงด้านร้อนและเย็น	ความร้อนด้วยน้ำ	เหล็ก	
	ฮีตเตอร์	ทนความร้อนได้ 700 องศา		
- เพลลา	เป็นแกนยึดก้านสุบ		เหล็กเหนียว	
- ลูกสูบ	ลูกสูบใส่การทำงาน	ผิวแข็งทนความร้อน	อลูมิเนียม	
- ข้อเหวี่ยง	ช่วยกำลังแรงลูกสูบ	ขนาดและมวลไม่มาก	เหล็ก	
		เกินไปจนส่งผลต่อ		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ลูกปืน	ใช้รองรับกานหมุนของเพลลา	เพลลา ลดแรงเสียดทาน ระหว่างผิวสัมผัส	เหล็ก	
- ก้านสูบ	ช่วยให้ลูกสูบเคลื่อนที่เป็น เส้นตรง	-	เหล็ก	
- สลักก้านสูบ	ยึดข้อเหวี่ยงกับก้านสูบ	-	เหล็กชุบแข็ง	
- Flywheel	ล้อย่นกำลัง	ช่วยทำให้ได้รอบ	อลูมิเนียม	
- รีเจนเนอเรเตอร์	ทางเชื่อมด้านร้อนและเย็นมี ที่ระบายความร้อน	ช่วยระบายความร้อน ในการแลกเปลี่ยน ด้านร้อนและเย็น	อลูมิเนียม	
- โอริง	กันกระแทกป้องกันการ รั่วซึม	ทนความร้อนได้ 300 องศา	ยาง	
- ปะเก็น	เพื่อให้กระบอกสูบและเสื่อ สูบยึดติดกันสนิท	สามารถดูดซับแรง กระแทกแล้วกลับสู่ สภาพเดิมได้	หนัง	
2. สายพาน				-ต่อเข้ากับ น้ำช่วยใน การ แลกเปลี่ยน ความร้อน
3. สายยาง				
4. ไดนาโมจักรยาน				
5. เครื่องวัดแรงบิด				
6. มัลติมิเตอร์				
7. เครื่องวัดน้ำหนักร				
8. อุปกรณ์ถ่วงน้ำหนัก				
9. เครื่องวัดอุณหภูมิ				
10. นาฬิกาจับเวลา				

3.2 อุปกรณ์ที่ใช้ในการทดลองหาแรงบิดและกำลังของเครื่องยนต์สเตอร์ลิง

3.2.1 เครื่องวัดรอบ วัดโดยหัวของตัวเครื่อง ปรับโหมดวัดรอบ rpm ขณะล้อย่นกำลังหมุนให้ไปจ่อหัวเพลลา ค่าตัวเลขจะปรากฏที่จอมมิเตอร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 3.2.1 เครื่องวัดความเร็วรอบ

3.2.2 อุปกรณ์วัดแรงบิดด้วยตาชั่งสปริงแบบดิจิตอล ใช้วิธีเดียวกับไดนาโมมิเตอร์แบบเชือก
รัดและอ่านค่าจากตาชั่ง

รูปที่ 3.2.2 อุปกรณ์วัดแรงบิดและวิธีการวัดแรงบิด

สมการที่ใช้ในการคำนวณหาแรงบิดและกำลัง

แรงบิด (T)

$$T = F \times r = (w_1 - w_2) \times r$$

กำลัง (P)

$$P = T \times \omega = T(2\pi N)/60$$

โดยที่

T = แรงบิด (N.M)

F = แรงที่ล้อตุ้มกำลังกระทำกับเชือก (N)

r = รัศมีของล้อตุ้มกำลัง (m)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- W_1 = ค่าที่อ่านได้จาดตาชั่ง
 W_2 = ค่าที่อ่านได้จาดตาชั่ง
 N = ความเร็วรอบของเครื่องยนต์
 P = กำลังของเครื่องยนต์
 ω = ความเร็วเชิงมุม (rad/s)

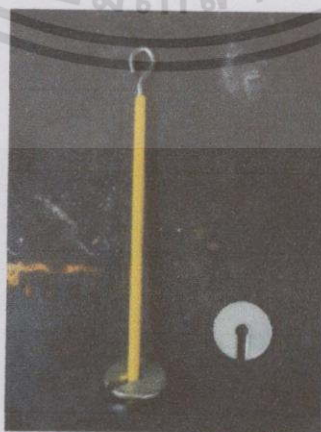
3.2.3 แหล่งความร้อน ให้ความร้อนกับเครื่องยนต์สเตอร์ลิงโดยใช้ท่อในการพ่นไฟจากถังแก๊สที่ปรับค่าแรงดันได้

รูปที่ 3.2.3 แหล่งความร้อน

3.2.4 นาฬิกาจับเวลา ใช้จับเวลาเพื่อจดบันทึกค่าที่เวลาต่างๆ

3.2.5 อุปกรณ์ถ่วงน้ำหนัก ใช้ในการถ่วงน้ำหนักโดยวงแหวนมีน้ำหนัก 10 กรัม

รูปที่ 3.2.5 อุปกรณ์ถ่วงน้ำหนัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 วิธีการทดลองหาแรงบิดและกำลังของเครื่องยนต์สเตอร์ลิง

1. ทำการติดตั้งเครื่องยนต์สเตอร์ลิงแบบแอลฟาให้พร้อมใช้งานและติดตั้งอุปกรณ์วัดแรงบิดเตรียมอุปกรณ์วัดความเร็วรอบและนาฬิกาจับเวลา ดังรูปที่ 3.3.1

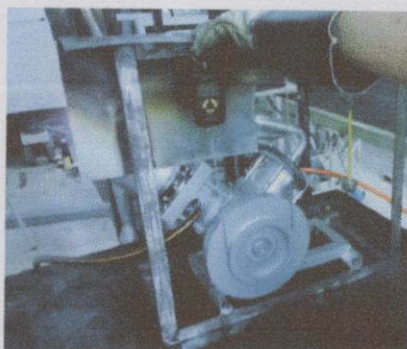
รูปที่ 3.3.1 ติดตั้งเครื่องกับชุดทดลอง

2. ให้ความร้อนแก่เครื่องยนต์สเตอร์ลิงที่อัตราการไหลของแก๊สที่ 0.6 และเริ่มจับเวลาเมื่อถึงเวลาที่กำหนดบันทึกความเร็วรอบที่ได้จากการวัด จุดค่าต่างๆทุก 2 นาที ดังรูปที่ 3.3.2

รูปที่ 3.3.2 ใช้เครื่องวัดความเร็วรอบกับล้อตุนกำลัง

3. ทำการวัดแรงบิดเมื่อเครื่องยต์วิ่งในความเร็วคงที่โดยค่อยๆถ่วงน้ำหนัก 10 กรัมค้างไว้ อ่านค่าจากตาซึ่งสปริงทั้งสอง อ่านค่าความเร็วรอบแล้วบันทึกผล จากนั้นเพิ่มแวนน้ำหนัก 10 กรัม ค้างไว้อ่านค่าและบันทึกผลเข้าไปเรื่อยๆ จนเครื่องหยุดวิ่ง ดังรูปที่ 3.3.3

รูปที่ 3.3.3 การทดลองหาแรงบิด

4. ทำการรวมข้อมูลคิดหาค่าแรงบิด กำลังของเครื่อง และเปรียบเทียบข้อมูลนำบันทึกผลการทดลองที่ได้ไปแสดงออกมาเป็นกราฟ ดูความสัมพันธ์ สรุปผลและวิจารณ์ผลการทดลอง

5. จัดเก็บอุปกรณ์และเครื่องยนต์ให้เรียบร้อย

3.4 อุปกรณ์ที่ใช้ในการทดลองหาแรงดันไฟฟ้าของเครื่องยนต์สแตอร์ลิง

3.4.1 เครื่องวัดรอบ วัดโดยหัวของตัวเครื่อง ปรับโหมดวัดรอบ rpm ขณะล้อตุนกำลังหมุนให้ไปจ่อหัวเพลลา ค่าตัวเลขจะปรากฏที่จอมิเตอร์

3.4.2 มัลติมิเตอร์ ใช้ในการวัดแรงดันไฟฟ้ากระแสสลับของไดนาโมตั้งรูปที่ 3.4.1

รูปที่ 3.4.1 มัลติมิเตอร์

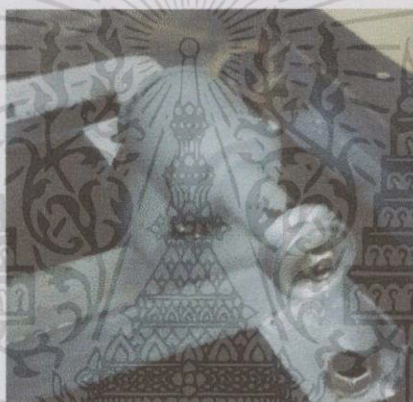
3.4.3 สายพาน ใช้ซึ่งล้อตุนกำลังกับไดนาโมมีลักษณะที่ตั้งไม่ยึดตั้งรูปที่ 3.4.2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 3.4.2 สายพาน

3.4.4 ไดนาโม มีขนาดแรงดันไฟฟ้า 12 V มีร่องสายพานหมุนลื่นมาติดตั้งรูปที่ 3.4.3

รูปที่ 3.4.3 ไดนาโม

3.4.5 เครื่องวัดอุณหภูมิ วัดโดยทำการยิงไปที่วัตถุที่ต้องการวัดอุณหภูมิมีเซนเซอร์และแสดงผลในหน้าจอ มีระยะการยิงที่เหมาะสม 20-30 เซนติเมตร ดังรูปที่ 3.4.4

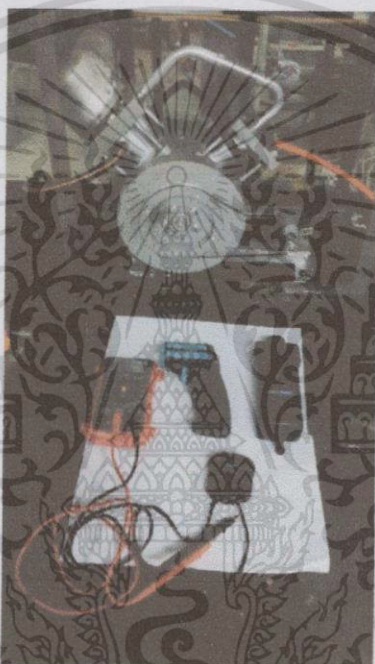
รูปที่ 3.4.4 เครื่องวัดอุณหภูมิ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4.6 นาฬิกาจับเวลา ใช้จับเวลาเพื่อจดบันทึกค่าที่เวลาต่างๆ

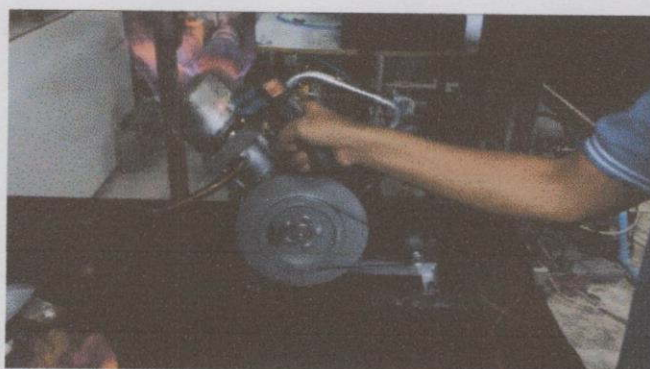
3.5 วิธีการทดลองหาแรงดันไฟฟ้าของเครื่องยนต์สเตอร์ลิง

1. ทำการติดตั้งเครื่องยนต์สเตอร์ลิงแบบแอลฟาสายพรานต่อกับไดนาโมและพร้อมเตรียมชุดอุปกรณ์การทดลอง ดังรูปที่ 3.6.1

รูปที่ 3.5.1 เตรียมชุดการทดลองแรงดันไฟฟ้า

2. ทำการทดลองโดยให้อัตเตอร์และเริ่มจับเวลา เมื่อถึงเวลาที่กำหนดให้ทำการวัดรอบที่ล้อยุนกำลัง วัดอุณหภูมิด้านร้อนและเย็น และวัดแรงดันไฟฟ้าจากไดนาโมในขณะที่ล้อยุนกำลังหมุนโดยใช้มัลติมิเตอร์ ดังรูปที่ 3.6.2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 3.5.2 วัดอุณหภูมิจ

รูปที่ 3.5.3 วัดความเร็วรอบ

รูปที่ 3.5.4 วัดแรงดันไฟฟ้า

3. ทำการบันทึกค่าทุกๆ 2 นาที
4. ทำการรวบรวมข้อมูลบันทึกผลการทดลองที่ได้ไปแสดงออกมาเป็นกราฟ ดูความสัมพันธ์สรุปผลและวิจารณ์ผลการทดลอง สรุปผลและวิจารณ์ผลการทดลอง
5. จัดเก็บอุปกรณ์การทดลอง และเครื่องยนต์ให้เรียบร้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการทดลองและวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ตารางการทดลอง

4.1.1 ตารางบันทึกผลการหาแรงบิด

Speed (rpm)	ω (Hz)	w_1 (weight)kg	w_1 (N)	w_2 (scale)kg	w_2 (N)	$lw_1 - w_2l$ (N)	T ($lw_1 - w_2l$) $\times R$	P ($T \times \omega$)
190	3.166	0.010	0.1	0	0	0.10	0.0064	0.0202
185	3.083	0.020	0.2	0	0	0.20	0.0128	0.0394
177	2.916	0.030	0.3	0	0	0.30	0.0192	0.0559
168	2.800	0.040	0.4	0	0	0.40	0.0256	0.0716
163	2.716	0.050	0.5	0	0	0.50	0.0320	0.0869
158	2.633	0.060	0.6	0	0	0.60	0.0384	0.1011
150.7	2.511	0.070	0.7	0	0	0.70	0.0448	0.1124
135	2.250	0.080	0.8	0	0	0.80	0.0512	0.1152
134	2.233	0.090	0.9	0	0	0.90	0.0576	0.1286
129.8	2.163	0.100	1.0	0	0	1.00	0.0640	0.1384
124.3	2.071	0.110	1.1	0	0	1.10	0.0704	0.1457
82.3	1.371	0.120	1.2	0.075	0.75	0.45	0.0288	0.0394

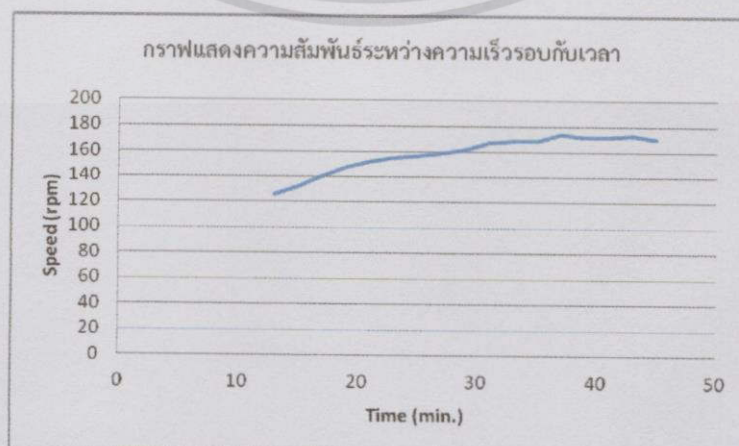
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.2 ตารางบันทึกผลของเวลา ความเร็วรอบ อุณหภูมิฝั่งร้อน อุณหภูมิฝั่งเย็นและแรงดันไฟฟ้า

Time (min)	Speed(rpm)	Temp (°C) (heat)	Temp (°C) (cold)	voltage(V)
13	125.4	380	56	1.6
15	132	386	54	1.8
17	140	380	59	2.8
19	148	387	51	2.9
21	152	390	57	2.9
23	155	391	59	2.9
25	157	396	58	3.0
27	159	400	63	3.0
29	162	399	60	3.1
31	167	401	60	3.1
33	169	397	60	3.1
35	169	407	63	3.1
37	174	410	61	3.2
39	172	409	59	3.2
41	172	407	59	3.2
43	173	407	60	3.2
45	170	410	61	3.2

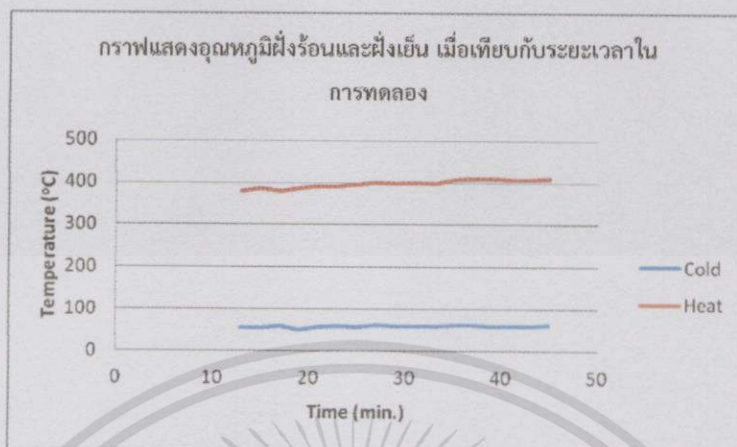
4.2 กราฟจากการทดลอง

4.2.1 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเร็วรอบกับเวลา

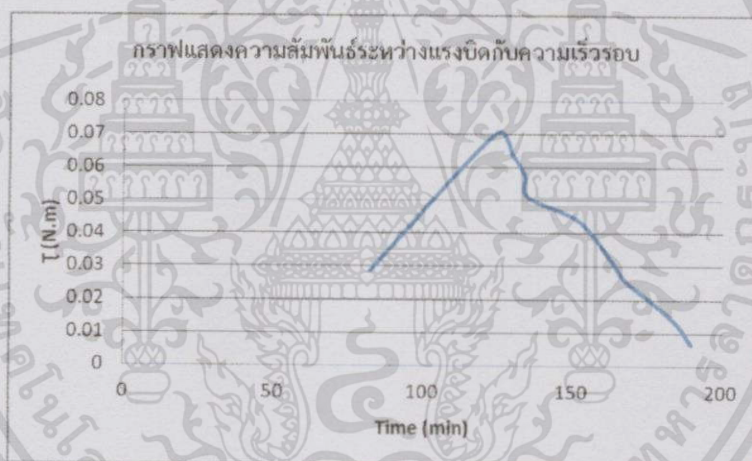

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

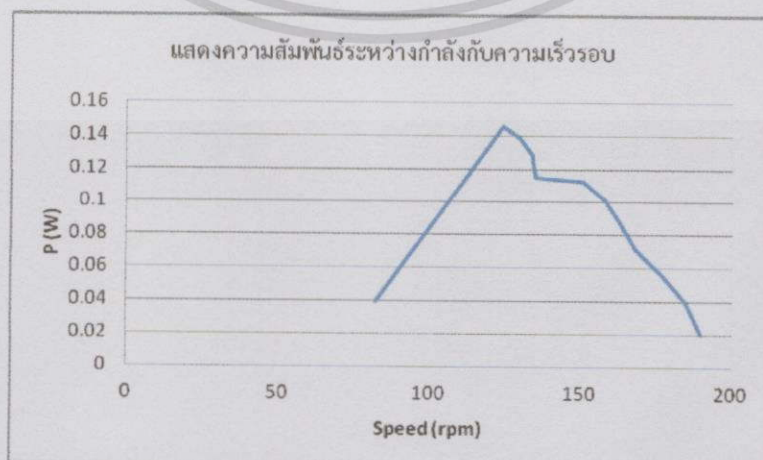
4.2.2 กราฟแสดงอุณหภูมิฝั่งร้อนและฝั่งเย็น เมื่อเทียบกับระยะเวลาในการทดลอง

4.2.3 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างแรงบิดกับความเร็วรอบ

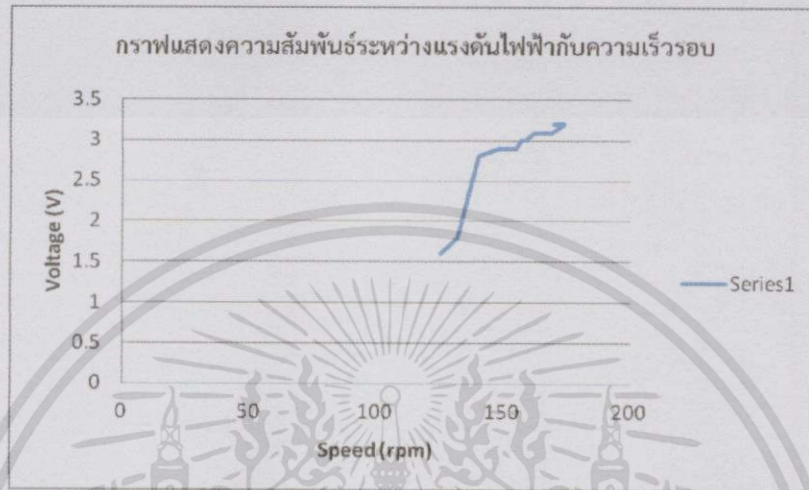

4.2.4 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างกำลังกับความเร็วรอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.5 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างแรงดันไฟฟ้ากับความเร็วรอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผล วิจารณ์ผลการทดลอง และข้อเสนอแนะ

5.1 วิจารณ์ผลการทดลอง

จากการทดลองพบว่า เครื่องยนต์จะสามารถเริ่มทำงานได้เมื่ออุณหภูมิของส่วนร้อน มีอุณหภูมิที่ประมาณ 140 องศาเซลเซียส และเมื่ออุณหภูมิเพิ่มขึ้นความเร็วรอบ งาน และกำลังของเครื่องยนต์จะเพิ่มตามไปด้วย เครื่องยนต์นี้สามารถทนความร้อนได้สูง ทำให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับความร้อนในระบบอื่นๆได้ เช่น พลังงานเหลือใช้จากการเผาไหม้ในโรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น

5.2 สรุปผล

1. เครื่องยนต์สเตอร์ลิงชนิดแอลฟาแบบสูบวี สามารถเริ่มทำได้ตอนที่ส่วนร้อนมีอุณหภูมิประมาณ 140 องศาเซลเซียสโดยตอนเริ่มต้นจะมีความเร็วรอบประมาณ 143 รอบต่อนาที และมีความเร็วสูงสุดขณะการทดลองที่ 205 รอบต่อนาที ที่อุณหภูมิ 410 องศาเซลเซียส
2. เมื่ออุณหภูมิมากขึ้น จะทำให้ความเร็วรอบ และกำลังมากขึ้นไปด้วย
3. เมื่อความเร็วรอบเครื่องยนต์เพิ่มมากขึ้น ทำให้รีเจนเนอเรเตอร์สามารถผลิตแรงดันไฟฟ้าได้มากขึ้นโดยที่แรงดันไฟฟ้าสูงสุดที่เครื่องยนต์นี้สามารถผลิตได้คือ 3.2 V

5.3 ปัญหาที่พบเจอ

1. โอริงที่ใส่ในกระบอกสูบ แน่นเกินไปก่อให้เกิดแรงเสียดทานสูง ทำให้เครื่องยนต์ไม่สามารถทำงานได้
2. อุปกรณ์สำหรับรับความร้อนหนาเกินไปทำให้การถ่ายโอนความร้อนช้า เครื่องยนต์ต้องการเวลาในการเริ่มทำงานนานขึ้น
3. เกิดตามบริเวณห้องข้อเหวี่ยง บริเวณรอยเชื่อม
4. ไม่มีห้องเผาไหม้ทำให้เกิดการสูญเสียพลังงานสู่สิ่งแวดล้อม
5. มีการไหลของสายพานระหว่างล้อตุนกำลังกับรีเจนเนอเรเตอร์ทำให้เกิดการสูญเสียพลังงาน

5.4 สิ่งที่ต้องปรับปรุง

1. ลดความหนาของส่วนที่รับความร้อนไม่ให้เกิน 3 มิลลิเมตร
2. ป้องกันการรั่วของสารทำงานภายใน และให้ความดันภายในคงที่
3. ใช้ห้องเผาไหม้ที่มีฉนวนกันความร้อนเพื่อลดการสูญเสียพลังงาน
4. ร่องสายพานควรมีการทำร่องสำหรับยึดกับสายพานเพื่อลดการไหลเมื่อทำงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.5 ข้อเสนอแนะ

1. สารทำงานที่ใช้อยู่เป็นอากาศซึ่งหาง่ายและใช้ได้ในระดับปานกลาง การพัฒนานั้นสามารถเลือกใช้ไฮโดรเจนหรือฮีเลียม เพราะมีอัตราการถ่ายเทความร้อนที่สูง

2. การสูญเสียพลังงานในเครื่องยนต์ เนื่องจากรั่วไหลของอากาศ และปัญหานี้เป็นปัญหาที่สำคัญกับเครื่องยนต์สเตอร์ลิงทุกประเภท ดังนั้นการออกแบบควรจะทำให้มีช่องว่างน้อยที่สุดเพื่อป้องกันการรั่วไหล หรืออาจจะใช้ประเก็นช่วยกันในการประกอบชิ้นส่วนสองชิ้นต่อกัน แต่ประสิทธิภาพอาจจะไม่ดีนักทางที่ดีที่สุดควรจะทำเป็นสลักสวมกันพอดี หรือเป็นสลักเกลียวในเกลียวนอก

3. โหลดหลอดไฟที่นำมาต่อควรจะเป็นหลอด led ซึ่งใช้กำลังไฟฟ้าน้อยกว่าทำให้สามารถเห็นผลได้อย่างชัดเจน

บรรณานุกรม

G.Walker. 1980. **Stirling Engine**. New York : Van Nostrand Reinhold Company Inc.

Colin D. West. 1986 . **Principles and Applications of Stirling Engine**. New York :
Van Nostrand Reinhold Company Inc.

Nasrollah Naddaf.2012. **Stirling engine cycle efficiency**.HAMK

Jiří Škorpík. 2012-10. **Losses in Stirling engines**. [online].

Available : http://www.transformacni-technologie.cz/en_ztraty-vestirlingovych-motorech.html

Wikipedia. 2014. **Stirling Engine**. [online].

Available : http://en.wikipedia.org/wiki/Stirling_engine

Pierre Gras. 2009. **Stirling engine**. [online].

Available : <http://www.robertstirlingengine.com/>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมมติฐานที่ใช้ในการคำนวณ จากสมการของ เบลล์

$$W_0 \approx B_n P_m f V_0$$

$$B_n = 0.006$$

$$P_m = 1 \text{ bar}$$

$$f = 3 \text{ Hz}$$

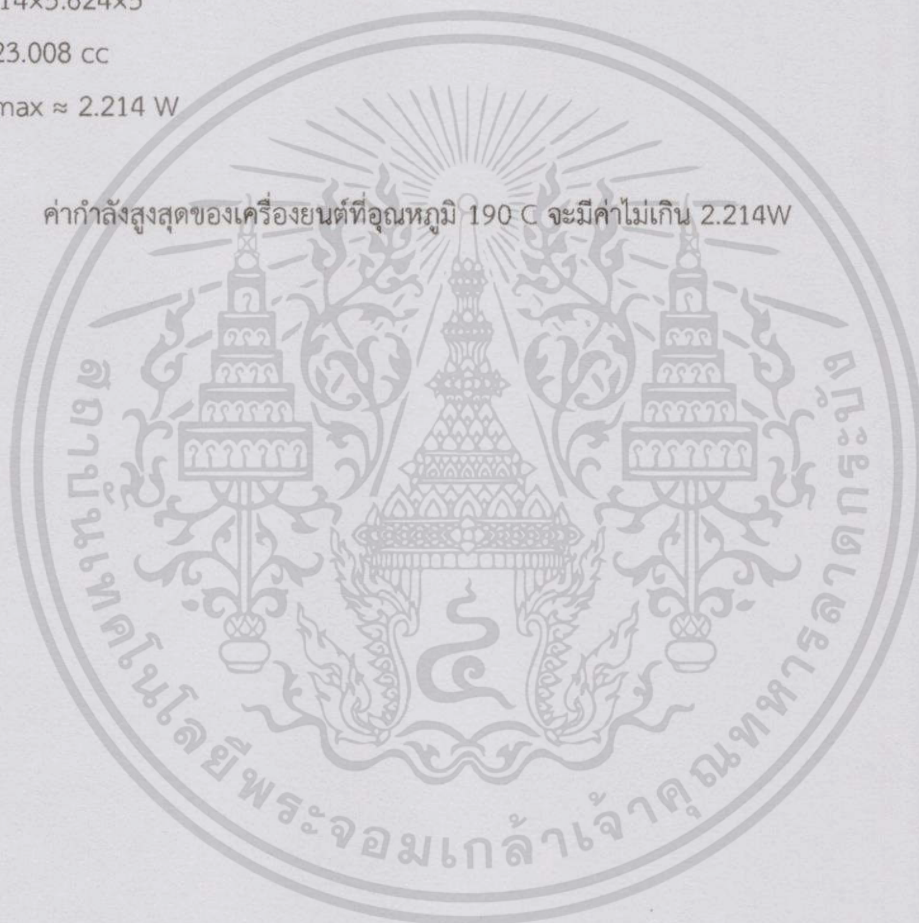
$$V_0 = \pi D^2 4l$$

$$= 3.14 \times 5.624 \times 5$$

$$= 123.008 \text{ cc}$$

$$W_{\text{max}} \approx 2.214 \text{ W}$$

ค่ากำลังสูงสุดของเครื่องยนต์ที่อุณหภูมิ 190 °C จะมีค่าไม่เกิน 2.214W

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้